

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 13.—	za Ameriko in vse druge dežele: K 35.—
četrt leta 6-50	
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 63.

Iskajo vseh dan zvečer izvenredni naložbe in prazniške.
Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parle in zahvala vrsta 25 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravištvu prejemani:
celo leto naprej K 24.—	celo leto naprej K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5-50
na mesec 2.—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priložju levo), telefon št. 34.

Ruski napadi pri Buczaczu zopet razbiti

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.)
Uradno se razglasi:

Rusko bojišče.

V Bukovini stoji naše čete po izpolnjenih danih namalogi zopet v starih pozicijah na višinah zapadno gorenje Moldave.

Zapadno in severo-zapadno Buczaczu so Rusi včeraj nadaljevali svoje napade. Popoldne sta bila odbita dva, na široko pričeta napada, proti večeru se je posrečilo tretjemu navalu sovražnika vdreti severo-zapadno Buczaczu. V ljutem bližinskem boju so nemške in avstro-ogrške čete sovražnika zopet popolnoma vrgle ven.

Severno železnice, vodeče iz Zarnov v Kovel, so se vgnezdili ruski oddelki na levem bregu Stohoda. Pozno zvečer so jih naše čete napadle in pregnale, pri čemer je ostalo v naših rokah 160 vjetnikov in dve strojni puški.

Sicer ob povsem neizpremenjenem položaju ničesar novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 14. julija. (Koresp. urad.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

Vzhodno bojišče.

Na črti ob Stohodu smo vrgli s protisunkom pri Zarečju, severno železnice Kovel - Zarni, čez odsek prodirajoče Ruse nazaj. Vjeli smo 160 mož, vpleni 2 strojni puški.

Naše letalske flotilje so uspešno ponovile svoje napade vzhodno Stohoda.

Pri armadi generala grofa Bothmerja je vdrl sovražnik včeraj zopet v najsprednjo črto ter je bil zopet s protisunkom z znatnimi izgubami poražen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Naše čete so pred nekaj dnevi napadle ob bukovinsko-ogrski meji se nahajajoča ruska krda ter so jih potisnile nazaj v doline gorenje Moldave. Pri tem so reko samo prekorale. Pod tem pritiskom so morali Rusi svojo jugozapadno - bukovinsko fronto naglo ojačiti in so odpoklicali v to svrhu iz prostora pri Kolomeji večje število svojih čet, tako da so baš v tem važnem odseku morali zaenkrat s svojimi napadi odnehati. S tem je bil glavni namen našega sunka pri Kirlibabi dosežen in naše čete so se zopet vrnil v svoje prvotne postojanke. — Pri Kolomeji nič novega. — Živahni pa so bili zopet boji severozapadno Buczaczu, kjer so Rusi znova navalili na že znano fronto, ki poteka od Koropjeca v severovzhodni smeri na Stripo. Kakor v sredo tako se je Rusom tudi v četrtek posrečilo vdreti v naše črte, toda le za kratko časa. Naše in nemške čete so jih pognale kmalu zopet nazaj. Kaj nameravajo Rusi s temi napadi, je jasno. Potisniti hočejo našo fronto ob gorenji Stripi za Koropjec nazaj ter tako spraviti tudi naše zveze z jugovolinjskimi četami v nevarnost. Ob Stohodu se pripravljajo večji boji. Operativni cilj ruskih čet je tam predvsem važno križišče Kovel. Do Kova pa je še 35 km.

RUSKO URADNO POROČILO.

11. julija. Zapadna fronta. Boji ob Stohodu trajajo. Sovražnik, ki je dobil ojačenja, je potisnil mogočno artiljerijo naprej ter se trdovratno ustavlja. Na fronti Brjaza (21 km severozapadno Kimpolunga) — Fundul Moldovi (15 km zapadno Kimpolunga) in severozapadno Kimpolunga smo po ljutem boju vrgli močne sovražne sile nazaj. Na nekaterih točkah je pričel sovražnik, ki smo ga napadli z bajonetom, bežati. — Sovražni letalci so prileteli nad Zadvorce (3 km severozapadno Stolpcev) ob železnici Minsk - Baranoviči ter so vrgli 66 bomb. — Približno štetje vojnih vjetnikov in plena, ki smo je zavojevali tekom operacij generala Brusilova proti nemško - avstrijskim

armadam v času od 4. junija do 10. julija je dalo naslednje številke: 5620 častnikov, 266.000 vojakov, 312 topov in 866 strojnih pušk.

11. julija zvečer. Zapadna fronta: V prostoru ob Stohodu se boj nadaljuje. Sovražnik kaže tu veliko srditost. Istočasno izvršujejo sovražni letalci polete za fronto naših čet, kjer mečejo bombe ter streljajo s strojnimi puškami. Sicer je položaj neizpremenjen.

12. julija popoldne. Na celi fronti, od obale pri Rigi do močvirij pri Pinsku, streljanje artiljerije in infanterije. Sovražna letala so bombardirala kolodvor in mesto Zamine (?), kjer so zažgala nekaj hiš. Ob Stohodu se nadaljujejo luti boji. Pri vasi Gruševno, severno Hulevič, je sovražnik znova poskušal priti na desni breg reke; bil je vržen nazaj. Vjeli smo 24 častnikov ter 745 avstrijskih in nemških vojakov. — V vzhodnem morju so naši rusilci na svojih voznih v Botniškem zalivu zasegli 2 velika nemška parnika, katerih eden je bil natovoren z železno rudo, drugi pa prazen. Naše torpedovke so zavlekle parnika v pristanišče.

12. julija. Naša artiljerija je razpršila Nemce, ki so hoteli spraviti proti utrdbi Ikskil tonove v pozicije. V odseku pristave Čerkasi (2 vrsti južno Krevs) so nas Nemci, krepko podpirani od svoje artiljerije, napadli. Bili so z našim protinapadom odbiti. Ob Stohodu artiljerijski boji. V okolici vasi Kaševka je poskušal sovražnik, se približati Stohodu. Bil je z našim ognjem zavrnjen.

Nezaslišne ruske številke.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.) Iz vojnege časnikaškega stana poročajo: Naše včerajšnje uradno poročilo ugovarja naknadno številkam, ki jih navajajo Rusi o vjetih naših vojakih ter poudarja, da te številke niso bistveno manjše, kakor število vseh, od 4. junija sem, v resne boje zapletenih avstro-ogrskih čet. K temu bi bilo pripomniti, da niti ni potrebno razpolagati s posebno avtentičnim materialom, da se dokaže smešnost ruskih navedb. Naša severo - vzhodna fronta je 450 do 500 km dolga. V širini 150 do 200 km so bile naše čete zapletene zgolj v obrambne boje, pri katerih so bili vsi ruski

napadi odbiti. Ostane torej 250 do 300 kilometrov dolga fronta, na kateri so nam Rusi vjeli baje tako nezasišeno število vojakov. V današnji vojni pride povprečno 1 pešec na 1 m fronte, to je torej na 250 do 300 kilometrov 250.000 do 300.000 mož. Sovražnik je torej vjel vse naše, na napadenih točkah se boreče čete do zadnjega bobnarja. To pa še ni vse. Ako prištejemo številu vjetnikov še primerno število krvavih izgub, potem bi se v Voliniji in vzhodni Galiciji ne nahajal, tudi če računamo 2 moža na 1 meter fronte, niti eden sposoben vojak več. Namen, ki ga zasleduje sovražnik s takimi očividnimi lažmi, bi bil nerazumljiv, ako bi nam gonja ruskih emisarjev v raznih glavnih mestih ne nudila nekoliko pojasnila. Rusi hočejo s svojimi nezasišnimi številkami potolažiti razočaranje, ki ga je brezdvomno povzročila dosežanja Brusilova ofenziva pri zavezniških in nevtralcih, akoravno je dosegla nekaj uspehov in je še ni smatrati za končano. Ravnotako si je pač tudi razlagati strašne pravljice ruskega generalnega štaba o predaji celih avstro-ogrskih krdel itd. Jasno je, da se naj s takimi pravljicami zopet obudi stara bajka, da monarhija nima nobene življenjske sile, bajka, ki je spadala pred vojno med glavne aksiome entente politike, ki pa je bila v zadnjih dveh letih z dejanji temeljito ovržena.

Delatyn.

Vojni poročevalci javljajo: Rusi so opetovano javili, da so čete generala Leščkega zasedle križišče Delatyn, kjer se stekajo železnice iz Stanislava. Rusko poročilo ni pravilno. Kraj Delatyn se nahaja v dolini med obema frontama in naše baterije obkrožujejo dohode v mesto. Od ruskih pozicij v mesto je še precej dolga pot. Le enkrat se je posrečilo neki ruski kompaniji, vdreti v mesto, pa je bila zopet pregnana.

Velika bitka na severni ruski fronti?

Berlinski listi poročajo: »Rusko je Slovo« javlja: Armada generala Everta se nahaja že nekaj dni v boju, ki se je razvil v veliko bitko, strašno kakor je ona na francoski fronti. Evert je nujno zahteval, da se mu pošljejo ojačenja.

Obširna premikanja čet v južni Rusiji.

»Ruskoje Slovo« poroča, da je bil ves poštini in železniški promet med Kijevom in Odeso za 14 dni ustavljen. Vršni se obsežno premikanje čet.

Grof Khuen - Hedervary o položaju.

Budimpešta, 13. julija. Med sejo ogrskega državnega zbora je imel sotrudenik »A Napa« razgovor z bivšim ministrskim predsednikom, grofom Khuen - Hedervaryem o vojnem položaju. Grof Khuen je izjavil: Odkar so Rusi v dolini Moldave in pred sedlom, preko katerega vodi cesta v Körösmezö, se pojavlja na Ogrskem neka nervoznost, ki pa ni prav nič motivirana. Pomirjeno in z zaupanjem lahko gledamo v bodočnost. Močni smo in zmagovito smo rešili svoje naloge. Pripravljeni smo bili na to, da bo četverozveza tekom poletja storila vse, da popravi svoje katastrofalne poraze. Napad se je pričel na celi fronti. Najhujiši je bil ruski pritisk v Bukovini, baš ko smo prešli v ofenzivo proti Italijanom. Ta protitalijanska ofenziva je bila po mojem mnenju potrebna, da so dobili naši že več kot leto dni se v defenzivi nahajajoči vojniki zopet možnost, se gibanje in elana. Izvojevali smo tudi uspehe, katerih vrednost ne bo nikdar obledela. Naravno je, da so Rusi v tem času prešli k napadu in da se jim je vsled vsestranske premoči posrečilo, izvojevati si prehodne uspehe. Trdno se nadejamo, da ti uspehi ne bodo imeli dolgega življenja.

Potopljene angleške ladje.

Berolin, 14. julija. (Koresp. ur.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

Dogodki na morju.

Dne 14. julija je eden naših podmorskih čolnov uničil v Severnem morju angleško pomožno križarko, obsegačo kakih 7000 ton. Isti dan je podmorski čoln na angleškem obrežju potopil tri oborožene angleške sovražne ladje. Moštvo je bilo vjeto in zaplenjen en top.

Šef mornariškega general. štaba.

LISTEK.

Chonchette.

Francoski spisal Marcel Prevost.

(Dalje.)

VI.

V tem življenju, polnem boli, so ure polne miru kakor na morju... Nevarnost je prešla, telo je zdravo, srce mirno. Tisti, ki so trpeli, ne verujejo, da ima ta mir obstanek. Pametni izmed njih tem želnejše uživajo vsako minuto in ne povprašujejo po bodočnosti... Ne budi nesreče, kadar spi in lepo ponižen ostani v svojem mirnem kotičku, da pozabi nate.

Taki mirni časi so sledili v Locnevinenu, razburjenja polni bolezni Louise... Nepričakovana nesreča je približala njegove prebivalce drugega drugemu. Jean, Chonchette in Louisa so se kakor trije otroci iste družine drenjali okoli gospe Betourne, ki je očitno oživela. Chonchette si je izposlovala privoljenje, da ostane še kratek čas pri svoji okrevajoči prijateljici. O načrtih v bodočnosti sploh niso več govorili, kakor da se jih je polastilo praznovanje domačinov. Bali so se, da jim pri-

so nesrečo in vse je kazalo, da je legel mir na te mlade strasti, ki so se bile še nedavno temu, razvnele s tako silo.

Chonchette in Jean se nista več sestala na samem; v tiem sporazumu sta se izogibala samotnih sestankov, kakor da čutila oba potrebo, pustiti lastne zadeve v nemar in se docela posvetiti Louisi... Kmalu pa je imelo biti konec njihovega prijetnemu in mirnemu življenju v gradu, njihovim promenadam v parku, konec popoldanskemu čitanju in dolgim večernim zabavam... Jeanov dopust je imel poteči v nekaterih dneh; zopet so ga pozvali na njegovo novo mesto v mornariškem ministstvu...

Nekega jutra, prav po zajutruku, je bilo dospel pismo s pečatom ministristva. Ko je Louisa opazila pergamentni ovij in pečat, je prebledela. Uganila je, kaj prinaša in prišlo ji je na misel, da bi bila, če bi bilo šlo vse v redu, to pismo z Jeanom prejela na poročnem potovanju.

Prav ista misel pa je navdajala tudi vse druge goste. Jean, nekoliko v zadregi, je odprl pismo in sporočil, da ga kličejo nazaj. Nastal je mučen molk.

Da mu napravi konec, se je oglašila gospa Betourne, trudeča se kazati veselo:

— Kaj hočeš, dragi moj Jean, to so pač težave oficirskega življe-

nja... Vojaško suženjstvo. Toda, čemu obupavati. Vsaj ne izgubiš mnogo teh dni v naši družbi. Chonchette nas kmalu zapusti, da se vrne v Vernon, in midve odpotuje prav tako čez nekaj tednov v Pireneje.

Po končanem obedu je povedla Chonchette Jeanu s seboj v park.

— Jean, je dela, ko sta bila sama, imam ti povedati le malo besedi. Po tem, kar sva skupno trpela, morava govoriti odkrito... Trdno sem odločena, da po svojih močeh popravim zlo, ki sem je proti svoji volji prizadela Louisi. In ti?

— Vprašaj me? je odvrnil otožno Jean.

— Prav, potem veš, kaj je najina dolžnost. Mnenja sem, da nimava pravice jo ubiti. Vse, kar se je prigodilo med nama, je pozabljeno, kaj ne?

— Naj bo, je odgovoril Jean, kaj naj tudi počnem?

— Poslušaj, je pristavila Chonchette tiho in stopila bližje k mlademumu možu... Če me ljubiš... vzemi jo.

Jean se niti ni čutil tej naivni prošnji: »Če me ljubiš... vzemi jo.« Stisnil je roko, ki mu jo je podala Chonchette.

— Prišedem, je del. Kakor hitro ji dovolji zdravnik, postane moja žena. Le toliko te prosim, misli tu in tam name potem...

— Obljubljam ti, je odgovorila Chonchette, nikdar ne bom imela moža.

Zalost ji je zatamnili oči... Zmajala je z glavo, kakor da hoče prepoditi slabe misli, vprla se je na Jeana, položila svoje čelo na njegova prsa in šepetala:

— Jean, odkrito je tvoje srce in večno te bom ljubila. Poljubi me.

Nekaj dni pozneje je Jean odpotoval iz Locnevinenu in Chonchette sama je kmalu nato zapustila mali gradiček... Na prošnjo gospoda Ducatelja, katerega je protin zopet priklenil na naslanjač, je prišla po njo madame de Chastellux. Stari mož je čimdalje redkeje pisal. V zadnjih dneh, ki jih je Chonchette preživela v Locnevinenu, je prejela Dinino poročilo, ki je, ker sama ni znala pisati, narekovala pismo sobarici. V dvoimnih besedah je bilo tu povedano, da je duševno stanje starčeve vsled pogostih napadov od dne do dne slabše. Dina je Chonchetti svetovala, naj vračujoč se čez Pariz, nikari ne poseti svojega očeta.

Odločila se je torej, da se vrne naravnost v Vernon.

Slovo na kolodvoru v Quimperju je bilo ginljivo. Louisa, ki so jo nadomada obile solze, je pritiskala svojo prijateljico na srce in jo celo prosila, naj ostane in ne odpotuje...

Tem ljudem, ki so v težkih časih živeli skupaj kakor mala družina, je ob slovesu zares pokalo srce.

Se - le, ko je vlak s piskom od daleč naznanjal svoj prihod in je bilo v daljavi videti dvoje rumenih oči, se je Chonchette opogumila in rekla Louisi:

— Vse je pozabljeno, kaj ne?... Otročarija od najine strani je bila, prisegam ti. Na svidenje prihodnje leto, draga moja. Jean mi je rekel (ni se ti upal sami povedati), da hoče, da postaneš njegova žena še pred koncem leta.

Tedaj se je ustavil vlak in kolodvor se je stresal pod zamolklim sopihanjem stroja.

Louisa ni ugovarjala. Samo otožno se je nasmehnila.

— Da, prav imaš, je rekla. Z bogom, draga moja, še enkrat z bogom.

Strastno jo je objela. Gospa de Chastellux ju je morala ločiti in opozoriti, da vstopi v voz.

Takoj nato je vlak odšel. Robci so mahali skozi vrata, zadnji poljubi so se izmenjavali. In še dolgo potem, ko v gosti temi nisi razločil ničesar več, je Louisa, oprta na gospo Betourne, upirala svoje oči trdovratno v črno pokrajino, kjer je Chonchette izginila.

(Dalje prihodnjic.)

Deset laških jurišev na Monte Rasta.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.)
Uradno razglasi:

Italijansko bojišče.

Živahno bojno delovanje na fronti med Brento in Adizo traja dalje. Po artiljerijskem ognju je pričel sovražnik na več mestih našega obrambnega odseka med Cimo Dieci in hribom Rasta ponovne napade z jako znatnimi silami. Posebno trdovraten je bil boj severo - vzhodno hriba Rasta, kjer je sovražnik poskušal 10 jurišev. Naše čete so odbile zopet vse napade z najtežjimi izgubami sovražnika in so obdržale vse svoje pozicije. Naša črta severno Popsinske doline je bila pod ljutim topovskim ognjem. Na Pasubiju je bil zavržen sovražen ponočni napad.

Nomestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

11. julija. V sled našega stalnega pritiska v Trentinu in naših krepkih protinapadov v gorenji dolini Boite in Buta, kakor tudi ob spodnji Soči je moral sovražnik že odtegnjene ali na vzhodno fronto poslane čete nazaj pozvati na našo fronto. Ta slučaj je bil pri tretjem zboru (6., 22. in 28. divizija), ki je že odšel iz prve črte in ravno hotel odkorakati, kakor tudi pri 9. diviziji in 187. črnojniški brigadi, ki sta se že peljali. Na novo se je ugotovila navzočnost teh skupin. Včeraj intenzivni artiljerijski dvoboj v Adizki dolini. Na Pasubiju smo zavajevali pozicije severno hriba Corno, vendar se je posrečilo sovražniku, da nam jih je s hudim protinapadom deloma zopet iztrgal. Vjeli smo 34 mož. Na visoki planoti Aslaga so alpski oddelki zopet začeli napadati sovražne pozicije v odseku hriba Chiesa in so dosegli tam uspeh. Severno Cola San Giovanni smo zasedli Coldegli Uccelli na severnem robu doline Cia (Vanvi). V tofanskem ozemlju je poskušal sovražnik presenetljiv napad na naše 9. t. m. osvojene pozicije, bil pa je odbit z najtežjimi izgubami in je pustil zopet 30 vjetnikov in jedno strojno puško v naših rokah. Na soški fronti artiljerijsko delovanje in boji z bombami.

Med Brento in Adizo.

Kakor so hoteli Italijani z velikimi navalami opetovano že predreti pri Soči, tako se trudijo sedaj med Brento in Adizo, da bi prodrli pa tam, ker že ob Soči ne rastejo za nje lovovje-

vi venci. Ali tudi tu med Brento in Adizo ne domuje sreča zanje, marveč vsi naskoki v masah se sproti izjalovljajo, izgube Italijanov so ogromne, ni pa se jim posrečilo niti za korak priti naprej.

Tridentski poslanec Battisti.

Preko Lugana se poroča, da je padel Battisti v Vallars kot nadporočnik in da italijanski listi pišejo za njim dolge nekrologe.

Iz Inomosta pa se poroča 14. julija: »Innsbrucker Nachrichten« naznanjajo: Po došlem nam sporočilu iz Tridenta je bil dr. Cesare Battisti od tamkajšnje vojaške sodnije radi veleizdaje obsojen na smrt. Obsodba se je že izvršila.

Dr. Cesare Battisti je bil državni poslanec od leta 1911. Battisti je bil socialni demokrat, vodil je list »Il Popolo« in bil delaven politični pisatelj. Battisti je bil voditelj irredentistov in radi političnih deliktov opetovano obsojen. Star je bil 41 let.

Bosellijsve konference s Sonninom in Salandro.

Italijansko časopisje poroča o dolgih pogovorih Bosellijs s Sonninom in Salandro. Pogovori se tičejo sklepov vlade glede odnošajev do zaveznikov in sovražnikov. »Stampa« pravi, da se konference tičejo notranjih diferenc v četverozvezi radi finančne konference in nabave denarja in odpovedi trgovske pogodbe z Nemčijo ter novih nasilstev proti Grčiji.

Bissolatti v vojni zoni.

Lugano, 13. julija. Bissolatti naznanja, da odide na dolgo potovanje in sicer h Cadorni in v celo vojno zono.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Generalmajor Francesco Berardi je padel te dni na čelu svoje brigade.

Italijansko časopisje je polno fantastičnih poročil. Tako razširja »Agenzia Stefani« vest, da ogrski so-trudnik »Morning Post« cenil avstrijske izgube na južnem Tirolskem na 100.000 mož, čeprav je znano, da navedeni so-trudnik ne eksistira. »Corriere della sera« trdi, da sta centralni državi od 4. junija izgubili 292.000 vjetnikov. »Giornale d'Italia« proslavlja delovanje italijanske mornarice v Otrantski ožini, molči pa o činu »Novare« in potopljenih ladjah. Italijansko časopisje če pač tudi prikriti lastne velikanske izgube in poraze.

Novi ljuti boji ob Sommei

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 14. julija. (Koresp. urad.)
Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan:

Zapadno bojišče.

Na obeh straneh reke Somme se je znova razvnel ljut boj. Angleži so danes zjutraj napadli v odseku gozdliča pri Mametzu - Longueval ter so ponovili svoje napore v gozdliču pri Trones, kjer so bili že snoč z naglim sunkom naših rezerv občutno zadeti. Prvi njihovi poskusi so bili krvavo odbiti, vrše se novi napadi. Francozi so pridružili s svojimi večerajšnjimi brezuspešnimi napadi v pokrajini Barleux in zapadno od Estrees številnim neuspehom zadnjih dni novo razočaranje. Niti oni sami, niti njihovi črni prijatelji niso mogli pridobiti niti koraka ozemlja.

Vzhodno od Moze so se ponesrečili francoski poskusi, zopet osvojit izgubljene pozicije. Bili so v okolici utrdb Souvillea z našim ognjem preprečeni in pri utrdbi Laufée gladko zavrženi. Številne sovražne patrulje ali močnejša izvidna krda so bila na ostali fronti odbita. Nemške patrulje so pripeljale vjetnike pri Oulchesu, Baulneu in zapadno Markircha.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

13. julija popoldne. Na fronti ob Sommi neprestano obstreljevanje. V Champagni so vdrl Francozi ob dohodih v Prosnes v nemško naprej stoječo pozicijo in pripeljali nekaj vjetnikov nazaj. V Argonah sta se pod našim ognjem izjalovila dva nemška presenetljiva napada na naprej stoječo pozicijo Bo-

lante. Na Fille Morte so Francozi razstrelili mino in zasedli livnik. Na desnem bregu Mase nič infanterijskega delovanja. Tekom noči hudo obstreljevanje v odseku Souville, Chenois in Laufée. V Vozezih so bili nemški poskusi južno Karspaeta po živahnem boju z ročnimi granatami odbiti.

13. julija ob 11. ponoči. Razen precej živahnega obstreljevanja v odseku Souville (desni breg Mase), ni s fronte nobenega dogodka javiti.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO

13. julija. Od zadnjega poročila se je na gotovih odsekih bojnega ozemlja razvil močan artiljerijski dvoboj. Boj se nadaljuje na različnih točkah. Položaj se ni premenil na nobeni točki naše linije. Nemški poskusi, napraviti napade na naše jarke pri La Bassée, so bili odbiti. Letala so delovala na obeh straneh. Vreme je bilo neugodno.

13. julija. Obojestransko artiljerijsko delovanje je trajalo ves dan. Uspeh ostrih artiljerijskih bojev je bil ta, da smo ne samo vzdržali sovražni pritisk, nego smo svoje linije na raznih točkah bistveno naprej pomaknili. Zavajevali smo dve nemški havbici in municijo, ki jo bomo porabili proti sovražniku.

Portugalci na francoskem bojišču.

Bern, 14. julija. »Neue Zürcher Zeitung« javlja, da so bile prve, na zapadno fronto namenjene portugalske čete z ladjo poslale v Bordeaux. Glasom »Tempa«, zapusti v nekaterih dneh prva portugalska divizija, broječa 22.000 mož, tabor v Tancosu; drugo divizijo mobilizirajo zdaj in naj bo ta v dveh mesecih pripravljena za odhod. Tej naj sledi tretja divizija iz Tancosa. »Tempa« so-

trudnik poudarja, da se v gotovih krogih z neko hladnostjo gleda na nameravani vojaški nastop Portugal-ske, ki nima neposrednega namena, braniti portugalske tla.

Nemška sodba.

Berolin, 14. julija. (Koresp. urad.) »Berliner Zeitung am Mittag« piše: Drugi napad Angležev se je zgodil in je bil odbit. Kot edini dobiček je ostala sovražniku vas Contalmaison, nič v primeri z velikanskimi napori in velikanskimi pričakovanji. Nastal je zopet premor. Tudi Francozi niso prišli naprej. Očitno je, da pripravljajo sovražnik severno in južno Somme nove juriše na našo fronto.

Angleška poslanska zbornica.

V angleški zbornici je Aubrey Herbert zahteval razpravo o vojni v Mezopotamiji. Ministr. predsednik je rekel, da sedanjí čas tak razpravi ni primeren, da pa stori vlada kar mogoče, da popravi pomanjkljivosti v Mezopotamiji. Carson je napovedal za prihodnji teden enako interpelacijo z dostavkom, da bo predlagal odgojenje zbornice, če ne dobi odgovora. Birrel je vprašal, če hoče vlada pritrditi sklepom pariške gospodarske konference. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada storjene sklepe odobrava. — V angleški gosposki zbornici je lord Middleton očital vladi, da ni podala točne slike o položaju na Irskem. Vlada bo morali storiti še marsikak nepopoln korak, če hoče vstajo preprečiti. Lord Landsdowne je izjavil, da so sedanje razmere nevarne, ker nima Irska ne podkralja, ne svojega državnega tajnika. Trajalo bo nekaj časa, predno bo novi zakon o Irski pripravljen in od parlamenta sprejet, dotlej je treba z vojaškimi uradniki poskrbeti za varnost. Splošne amnestije vlada ne misli izdati.

Iz francoskega senata.

V tajni seji senata je bila vlada vprašana, če bo Italija zdaj napovedala Nemčiji vojno in zakaj tega sploh še ni storila. Ministrski predsednik Briand je odgovoril, da italijanska vlada iz vzrokov, ki jih ne more povedati, ne bo Nemčiji napovedala vojno. Na daljno vprašanje, če je Nemčija takoj po zasedenju Belgije in severne Francije ponudila mir, je odgovoril Briand, da o tem nič ne ve.

Angleško ženstvo za vojno.

Danes teden hoče londonsko ženstvo prirediti veliko politično demonstracijo in pričakuje, da se je udeležijo odposlanstva iz vseh angleških pokrajin. Z zastavami, ob zvoku trombe in rogov hoče ženstvo demonstrirati po ulicah in se potem zbrati v velikanskem Hydeparku, kjer je prostora že več stotisoč oseb. Na tem shodu v Hydeparku bo storjen sklep, da mora Angleška nadaljevati vojno z vsemi sredstvi do uničenja sovražnika in da mora biti mir na podlagi kakakega sporazumljenja popolnoma izključen. Ženstvo hoče razglasiti, da se mora Nemčija tudi gospodarsko uničiti in da mora vlada poklicati ženske za izdelovanje granat in šrapnelov in drugih ubijalnih pomočkov, da bo imela še več sil za boj na razpolaganje. — Vojna je vzbudila poleg plemenitih čutov tudi mnogo najhujših strasti in zlasti strahotno sovraštvo. A kaj so vsi »Hassgesangi« proti dejstvu, da bo na stotisoče žensk na ta način nastopilo za vojno in se izreklo za to, naj se vojna nadaljuje do skrajnosti, naj se nadaljuje ne glede na človeške in denarne žrtve, naj se nadaljuje do uničenja nasprotnika. Saj je mogoče, da prirede te demonstracije sufragetke, znane iz časov, ko so se borile za politično ravnopravnost z mošči in z bombami, se pretepele s policijo in napadale ministre, in pri takih eksaltiranih ženskah se ni preveč čuditi, da deklarirajo boj na nož in do uničenja sovražnikov. Pomen te demonstracije se bo dal presoditi po številu udeležencev. Ali že priredba sama na sebi je simptomatična. V vojno so zapletene tudi druge države. Iz Tolstege »Vojna in mir« vemo, kako je bilo pred dobrimi sto leti rusko ženstvo vneto za vojno; poznamo nacionalno navdušenost Francozinj in Italijank, a vendar v vseh teh dolgih mesecih kar traja sedanja vojna, nismo nikdar čitali, da bi se bilo primerilo v teh deželah kaj takega, kakor se pripravljajo sedaj na Angleškem. Ženske besede, pa naj so še tako bobneče, seveda ne bodo odločile, kako dolgo bo trajala vojna in pod kakimi pogoji bo sklenjen mir, saj tega še angleški ministri ne vedo, toda ta ženska demonstracija je vendar izpričevalo duha našega časa, izpričevalo besnega sovraštva, ki je na Angleškem zavladalo proti Nemčiji.

Nov uspeh naših podmorskih čolnov.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.)
Uradno se razglasi:

Dogodki na morju.

Eden naših podmorskih čolnov je potopil dne 10. julija popoldne v Otrantski cesti nekoga italijanskega torpednega rušilca tipa Indomito. V noči od 13. na 14. julij je skupina podmorskih letal obmetavala s številnimi bombami vojaške objekte in koldvorske naprave v Padovi. Letala, na katera so obrambne baterije ljuto streljale, so se vrnila nepoškodovana.

Brodovno poveljstvo.

London, 13. julija. Rauter - biro. Admiraliteta razglasi. Po poročilih angleškega admirala v Adrijanskem morju je 9. julija naletela avstrijsko-ogrski križarka »Novara« na skupino angleških ribiških ladij, ki so imele službo patrulje. Ladje »Astrum Spei« in »Clavis« sta bili potopljene, ladiji »Frigato Bird« in »Ben Bui« sta bili poškodovani, pa sta se mogli vrniti v pristan. Moštvo ladje »Astrum Bei« je bilo vjeto; od moštva drugih ladij je bilo 10 mož ubitih in 8 ranjenih.

Berolin, 13. julija. V švedskem vodovju je angleški podmorski čoln preganjal nemški parnik »Anne Lie-re«, ki pa je srečno pobegnil med švedske otoke. Ruske torpedovke so vjele nemška parnika »Worms« in »Lissabon« in sicer v švedskem vodovju ter ju odpeljali seboj.

Pravi namen sovražnih uradnih poročil.

Berolin, 13. julija. (Kor. urad.) Listi objavljajo poročilo iz velikega glavnega stana, ki pravi: Od prvega dne vojne smo kot edina vseh bojujočih se držav objavljali vsa sovražna uradna poročila brez vsakega krajšanja, kajti zaupanje v vztrajnost naših armad je brezmejno. Toda sovražniki to zaupanje zlorabljajo. Včeraj na dan razširjajo brez-žičnim putem svoja vojna izvestja, Angleži celo, odkar se je začela ofenziva, vsaki 2 uri. Vsaka teh objav je dvakrat in trikrat tako obširna, kakor naše enkratno dnevno poročilo. Vse so pisane v slogu, ki nima nič opraviti z vojaško umerjenostjo in enostavnostjo. To niso besede vojakov temveč fantastične zmagoslavne himne. Slast v navajanju osvojenih vasi, gozdov, zajetih položajev, številu vpljenih topov, desetstisočih vjetnikov je daleč od resnice. Zakaj vse to? Le da bi opešano zaupanje lastnih armad in narodov ter zaveznikov zopet okrepili, le da bi ostrejšo opazujoče nevtralne oči preslepili? Ne! Ta ploha brzojav se naj razene po kanalih, ki smo jih sami sovražniku odprli, proti srcu nemškega naroda, naj spodej njega vztrajnost in jo odnese. Pa tudi ta grda igra se ne bo posrečila. Tako, kakor se zmagovito branijo naši slavni borilci na fronti proti mnogokratni premoči, tako bo pokazal nemški narod v navalu sovražnih reklamnih brzojav čelo ponosa in posmeha. Spomnil se bo, da nemška uradna poročila njemu in svetu niso vselej smela vsega povedati, da pa se v njih ni nikdar nahajala niti ena beseda, ki bi ne izdržala najstrožje preizkušnje pred resnico. V ponosnem zaupanju na malobesedno in rezko toda brez-pogojno pojasnilo, ki ga dobi od lastnega armadnega vodstva, bo Nemčija spoznala, da množica sovražnih vesti ni nič drugega, kakor zlobno skovan poskus jo oropati odlične treznosti in zaupanja, ki jih mora vojak občutiti za svojim hrbtom, ako naj v obrambo domovine z radostjo zastavi vse svoje sile. Tako se bodo sovražnikove laži razbile ob jeklenem ščit naše vere. Naši vojak se ne udajo ne ognju ne meču. Domovina se ne bo dala omajati niti z oceanom potiskanega papirja. Narod in armada sta eno v volji in v veri konečne zmage.

Dogodki na Balkanu.

NAŠE IN NEMŠKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.)
Uradno razglasi:

Jugovzhodno bojišče.

Nelzpremenjeno.

Nomestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Berolin, 14. julija. (Koresp. urad.)
Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan:

Balkansko bojišče.

Nobenih bistvenih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Mir v Črni gori.

Dunaj, 14. julija. (Koresp. urad.) Iz vojnega časnika stana poroča: Črnogorski generalni konzul v Londonu je objavil poročilo, ki pravi: V Črni gori je buna, ki se je razširila na severno Albanijo. Avstrijske čete so opustile severo - albanske vasi ter se umaknile na Cetinje. Pri tem je prišlo mnogo avstrijskih vojakov v zasedo. Tudi Skader je ogrožen. Avstrijci so od-poklicali svoje čete iz Črne gore, da ojačijo severo - vzhodno fronto. — Napram tem prozornim lažnjivim vestem pribijamo, da vlada v Črni gori najpopolnejši mir, kakor se lahko vsakdo na lastne oči prepriča, ker ne branimo nikomur, si ogledati deželo. Tudi nismo spravili s Črne gore niti enega moža na severo-vzhodno fronto.

Razmere v Bolgariji.

Sofija, 13. julija. (Koresp. urad.) Danes popoldne se je vršilo zborovanje poslancev vladne stranke. Ministrski predsednik Radoslavov je poročal o položaju ter grajal postopanje Genadijev. Skupine, ki da je pri glasovanju o proračunu kršila solidarnost. Jutri se vrši tretje branje proračuna. Vlada si je pridobila podporo demokratov, ki razpolagajo z 31 glasovi.

Grški princ na potovanju.

Preko Kopenhagena poročajo: Grški princa, Andrej in Nikolaj, sta odpotovala v Petrograd pod pretvezo, da obiščeta svojo staro mater, kraljico - vdovo Olgo. Na potu pa se ustavita v Berlinu in Londonu. Neta namreč seboj lastnoročna pisma kralja Konstantina cesarju Viljemu, angleškemu kralju in ruskemu carju.

Položaj v Romuniji.

Posebni, na Romunsko poslani dopisnik »Berliner Tagblatt« poroča svojem listu: Še vedno je vodilna misel romunske politike ta, da se Romunija ne sme zvezati s tistim, ki bo poražen, še vedno se na tihem želi, da bi bila Avstrija uničena, še vedno je nekaj vere v končno premoč entente, najbolj živa pa je ideja, da ostane vojna v glavnem neodločena. Od tod izvira posebna važnost sedanjih vojnih dogodkov za Romunijo. V želji, da bi ne zamudila pravega trenutka, sledi romunska vlada dogodkom na bojiščih, zlasti pa onim v Bukovini in Galiciji z največjo pozornostjo. Seveda je romunska vlada postala pri presojanju uspehov naših sovražnikov še opreznjša, kakor prej. Dokler ne bodo Rusi čez Karpate, Romunija iz-gledov entente na končno zmago pač ne bo smatrala za tako zanesljive, da bi zvezala svojo usodo z usodo četverozveze. V izvestni meri se vlada ozira tudi na potrebo, spraviti letino pravočasno pod streho in spopolniti zaloge municije.

Vendar je danes že toliko sigurno, da se je lani Bratianova vlada napram Rusiji in njenim zaveznicam obvezala, da ostane najmanj nevtralna in gotovo je, da je četvero-zveza svoje ponudbe in obljube glede nagrade za intervencijo obnovila ter da se vrše tudi priprave za spopolnitev romunskih municijskih zalog s pomočjo entente. K temu pride še, da Romunija morda ne bo imela več popolnoma svobodnih rok, kadar bo šlo za to, da se definitivno odloči. Bratianova vlada je sicer proti ruskemu vpadu v Marmornico protestirala, toda v ostalem ni postopala pri tej aferi tako energično, da bi bila Rusom pregnala vsako misel na eventualno izsiljenje prostega prehoda ruskih čet skozi Romunijo.

V veliki meri bodo vplivali na odločitev romunske vlade tudi romunsko - bolgarski odnošaji. Romunom se misel, da bi videli sovražnika z leta 1913, kot močnega sosedu ob Donavi, nikakor ne dopada. Možnost vojne na dveh frontah na Romune vendarle tudi skrbi. Romuni bi se hoteli boriti le na ogrski fronti, da jim Rusi ne zasedejo »neodrešenega ozemlja«, pa seveda šele tedaj, kadar bi bili Rusi že prebili karpatski val. Bolgare naj bi jim zaposlila ententa v Makedoniji. V tem oziru jim postopanje entente z Grško nekoliko olajšuje položaj, saj so Bolgari bolj kakor kdaj vezani na jugo.

Od ruske ofenzive sem dviga ententina agitacija v Romuniji zopet drznejše svojo glavo, četverozveza se zopet trudi, vzpostaviti z Romunijo kar najintimnejše zveze in če bi bila na bojiščih sreča na strani ententinih vojsk, bi ji gotovo ne bilo težko, spoznameti se z romunsko vlado.

Kritičen čas pa pride v Romuniji najprej po pospravljeni žetvi in potem, ko bodo zaloge municije spopolnjene.

Municijsko vprašanje je za Romunijo jako težavna zadeva. Že pred

voino je imela Rumunija premalo municije in zlasti premalo težke artiljerije. Med vojno je romunska vlada naročila velike množine topov, pušk in streljiva na Francoskem, v Ameriki in na Angliškem. Potrudila se je tudi, da razširi in spopolni municijsko industrijo v deželi sami. Naročene zaloge municije in orožja, ki naj bi bile dosele preko Rusije, pa še sedaj niso v romunskih rokah in vojni material, ki je bil izkrcan v Solumu, se nahaja še tam. Ententa zavlačuje pošiljate, seveda iz političnih vzrokov, zlasti, odkar je Rumunija sklenila gospodarski dogovor s centralnimi državami. Zdi se, da zahteva ententa, predno da municijo iz rok, še dalekosežnejših obljub. Kadar začne ententa odpravljati municijo na Rumunsko, takrat bomo vedeli, da je prišlo med njo in romunsko vlado do nadaljnega sporazuma.

ODLOČILNA DIPLOMATIČNA POGAJANJA V BUKAREŠTI?

»As Est« javlja iz Bukarešte: »Dimineaca« poroča, da je zanesljivega vira, da se že nekaj dni vršijo v Bukarešti odločilna pogajanja. Filipescu se je vrnil v Bukarešto ter je konferiral s Take Jonescom; vršila so se posvetovanja opozicije, toda do definitivnih zaključkov ni prišlo. Rusofilska opozicija je v vlado nezadovoljna in predlagala se je celo, da naj se opozicija ne udeležuje več parlamentarnega dela.

Rusija ne izroči romunske municije.

»Lokalanzeiger« je izvedel, da se je Rumunija zopet resno potrudila, dobiti svojo, na Ruskem se nahajajočo municijo. Ruski zunanji minister Sazonov in romunski poslanik sta bila raditeva v glavnem stanju. Rusija je predajo municije odklonila ter izjavila, da je pripravljena, plačati njeno vrednost v denarju.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 13. julija. (Kor. urad.) Glavni stan javlja: Fronta ob Iraku in perzijska fronta: Nikakih pomembnih dogodkov. — Kavkaška fronta: Na desnem krilu so naši naprej pomaknjeni oddelki vrgle močne sovražne poizvedovalne kolone, nazaj in jih zasledovale do njihovih izhodišč. V središču pridobivajo boji v nekaterih odsekih na ljutost, ne da bi prinesli tej ali oni strani popoln končni uspeh. Tudi na levem krilu severno Čoruha se položaj ni premenil. Tu so bili presenetljivi napadi, ki jih sovražnik vprižarja od časa do časa, z lahkoto zavrnjeni. — Poskuse nekaterih sovražnih ladij, se približati več odsekem obrežja v območju Dardanel in v vodovju pri Smirni, je preprečila naša artiljerija. Eno naših letal je zasledovalo sovražnega dvokrilca in ga prisililo, da je moral na Tenedosu na tla. V noči 12. t. m. je bila pri Katiji praska s konjeniškim oddelki, ki so bili z izgubami poginili v beg.

Carigrad, 14. julija. (Kor. urad.) Glavni stan javlja: Fronta ob Iraku: Z napadom s topovi na sovražno taborišče, smo tam razdrili vodovod. — Perzijska fronta: Nobenega pomembnega dogodka. — Kavkaška fronta: Na desnem krilu je položaj neizpremenjen. V središču vršiči se boji niso doslej imeli končnega uspeha. Položaj severno Čoruha je ostal neizpremenjen. Sovražni napadi na levo krilo so bili popolnoma odbiti. V odseku pri Smirni je vrgel sovražnik letalec brez uspeha bombe na okolišču Ške-a. Naši podmorski čolni so v vzhodnem delu Črnega morja novič potopili tri velike transportne ladje in četrti prisilili, da je pohitela na obrežje.

Vožnja nemškega podmorskega čolna v Ameriko.

Vožnja nemškega podmorskega čolna.

Oficijelno še ni potrjeno, da smatra ameriška vlada nemški podmorski čoln »Deutschland« za trgovsko ladjo, ententa pa sama resno računa s to možnostjo. Zato se trudi sedaj, dobiti proti »Deutschland« druga sredstva v roko. Oglasil se je zastopnik neke ameriške trdnice, ki izjavlja, da so bili pri gradnji čolna »Deutschland« neupravičeno uporabljeni patenti te ameriške trdnice in da bo torej tožil na zasego nemškega podmorskega čolna. Ta maneuver je precej prozoren. — Uspeha pa gotovo ne bo imel, že zato ne, ker se po patentnem pravu patentni ugovori sploh ne morejo uveljaviti proti predmetom, ki se in dokler se nahajajo na tujih ladjah, ne glede na uganke, odkod je ameriška trdnica izvedela, da se na »Deutschland« nahajajo njeni patenti. Da bi ublažili senzacionalni vtis srečne

ga prihoda nemškega podmorskega čolna v Ameriko, trdijo sedaj ententni diplomati, da se »Deutschland« ni vozila sama, temveč da so jo spremljevali na potu nevtralni, norveški, danski ali pa nizozemski parniki, ki so jo skrivali pred četverozveznimi ladjami. Tudi ameriški državni departement da je doblil podobna poročila. Medtem ko se vrše radi »Deutschland« še živahne debate, se nahaja tudi že nje sestra »Bremen« na potu, in sicer kakor se poroča v Rio de Janeiro.

»Corr. della sera« javlja, da dela četverozveza Ameriko odgovorno za škodo, ki bi jo mogel podmorski čoln »Deutschland« po svojem odhodu iz Amerike storiti četverozveznim trgovskim ladjam. Četverozveza si je pridržala pravico to ladjo napasti in jo potopiti, čim zapusti teritorialno vodovje Zjedinenih držav.

Ameriška vlada proglasila »Deutschland« za trgovsko ladjo.

Lugano, 14. julija. »Stampa« poroča iz Londona: Ameriška vlada je proglasila uradno »Deutschland« za navadno trgovsko ladjo. Torej ni nikake ovire, da naloži za povratek poljubno blago in na vsak način tudi municije. Sklep je bil storjen, potem ko je kapitan Hughes iz ameriške admiralitete »Deutschland« podrobno preiskal in izjavil, da bi bilo mogoče uporabiti ladjo za napadalne namene samo po obsežni pregradbi.

London, 13. julija. (Kor. urad.) »Times« poroča iz Washingtona: Vlada priznava, da je neizvedljivo zadržanje in preiskanje podmorskega čolna na visokem morju in izjavlja, da ne bi protestirala, ako bi zavzniki na višini Chesapeakeba izven zone treh milj zbirali vojne ladje.

Angleška sumničenja.

London, 13. julija. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Diplomate četverozveznih držav so dobili poročilo, da so »Deutschland« od Bremena skoro do Norfolk (Virginija) spremljevale nevtralne trgovske ladje, dozdevno norveške, danske ali holandske, ki so krile podmorski čoln, da ga ni bilo mogoče najti. Slična poročila so došla državnemu departementu. Medtem se je povprašalo pri amerškem konzulu v Bremenu, zakaj ni poslal zaupnega poročila v Washington o odhodu »Deutschlanda«.

»Bremen« zajet?

Ženeva, 14. julija. »Echo de Paris« javlja iz Londona, da so Angleži zajeli nemški podmorski čoln »Bremen«.

Razne politične vesti.

— Notranji službeni jezik pri čeških sodnih. Višje deželno sodišče v Pragi je vsem sodnim pravega nadsodišča pred nekaj časa vnovič resno zabičalo, da v službenem razmerju te oblasti stoječi uradnikov, nastavlencev in slug v njihovem osebnem razmerju do službene gosposke ni smatrati za stranke in da se mora v tem oziru rabiti izključno nemščina kot notranji službeni jezik.

— Razdor v madžarski neodvisni stranki. Iz te stranke je doslej izstopilo 27 poslancev. Vodja teh poslancev, ki se hočejo konstituirati samostojno, je grof Mihael Karolyi. Ta je zdaj z ozirom na razkol obelodanil pojasnilo o denarju, ki je bil zbran v Ameriki za volitve na Ogrskem. Grof Karolyi piše: Ta denar je izključno meni na dispozicijo. Naložen je na dobrem kraju na moje ime in ga ne more nihče doseči. Sam razpolagam s tem denarjem in lahko ž njim storim, kar hočem. Seveda ga bom porabil za namen, za kateri je bil darovan, namreč za pridobitev splošne volilne pravice in za demokratiziranje Ogrske.

— Švedski protest proti Rusiji. Iz Stockholma poroča po švedski telegrafični agenciji korespondenčni urad: Uradna poročila konstatirajo, da sta 1. julija naletela dva ruska torpedna čolna na nemška parnika »Lissabon« in »Worms« na nespornem švedskem morskem obrežju in da so Rusi zadržali švedski privodnik in 24 mož posadke »Wormsa«. Radi tega je dobil švedski poslanik v Petrogradu nalog, da protestira pri ruski vladi radi tega kršenja nevtralnosti in stavi predloge v smislu mednarodnega prava.

— Švedska in Rusija. Kakor poročajo listi te dni iz Stockholma, zahteva Švedska v smislu mednarodnega prava, da Rusija oba zasežena nemška parnika zopet izroči.

— Vojna nevarnost v južni Ameriki? Iz Haaga poročajo: Prejšnji venezuelski diktator Castro je odpotoval v Novi York. To potovanje se spravlja v zvezo z nevarnostjo, da nastane vojna med republikama Peru in Venezueli na eni strani in

med republikama Columbia in Ecuador na drugi strani. Peru in Venezueli imata baje tajno pogodbo za pridobitev nekaj ozemelj, kar smatra slednjimenovani državi za sovražno dejanje. Pravijo, da bo Castro izgnan iz Nowega Yorka.

Iz lanskega poletja.

Človek skoraj pozabi, kako je bilo! Nekako tako, ko ob prvem času mobilizacije — samo odhajale so tudi žene in otroci, vsak je vlek, kolikor je mogel proti postaji. Proti 7. zvečer je odšel zadnji vlak iz Gorice, na postaji dren, polno uradnikov s kovčgi in rdečimi listi, mladi, s smehom na licu in veselji, da se udeležijo malo novega življenja, stari na pol jezni, da se jih upa kdo motiti, ko so ravno mislili na pokoj, praktični polni galgenhumorja radi premajhnega adjutuma. Odžvižgal je in ostali smo sami, pogledali s skrbnim očesom tja proti Brdom in na čevlje, če jo bo treba brisati v poletni vročini tja po nebeško — spomladni in kalabreško — prašni Vipavski dolini. Po cestah so podili črede volov, furlanski visoki in mastni skoki so se hitreje ko navadno gibali po goriških ulicah. Drugo jutro se je že začelo nekaj gromu podobnega v daljavi, prihajalo je vedno bliže in ko temna slutnja legala na prsi. Ostanek — ali pojdeš? In mnogo jih je zmanjkalo kar čez noč! Drugim se je zdelo bežanje smešno. Na Dunaju je predrago, v Dornberg in Prvačino hoditi na letovišče pa ni bilo v navadi. Pa prišlo je huje. Bobnenje topov se je vedno bolj bližalo. Na hribu Sabotinskem so se pokazali beli oblaki, po pet naenkrat, od spodaj gori in od zgoraj dol, kmalu nato na istem mestu so se dvignili kakor iz tal temni stebri dima, podgorska višina je bila že zavita v črno kopreno — gori okoli števčanske cerkve so eksplodirali šrapneli, na južni postaji so rušile granate, na državnem kolodvoru je gorel vagon — proti noči se je čulo iz Grojne uspravajoče regljanje, po strehah v mestu pa je monotonno nekaj pokalo, kakor ob času, ko se izgubi iz oblaka pred nevihto zrno toče — mimo ušesa je človeku zabrnelo — skk, da si nehoti z roko zamahnil. Mirno je v mestu, tiho in mrtvo — iz temne ulice te svari klic — Lume! — Upihnite luči! — v daljavi gori Sv. Gora — v rdečem svitu plapolala ognjeni obroč — v bližini neke renči bron jezne havbice. Glasvo stiskaš v zgledje in skušaš z zatisnjenimi očmi nekaj pozabiti, kar ti sekira možgane. Ni mogoče; že zopet je zaupilo iz temne noči, jezno in rohneče in zdi se ti, da tam na drugi strani nekdo pritaeno joče v groznih bolečinah. Napol snivaš in mimo slišiš ropotanje vozov, eden za drugim, enakomerno dan na dan, noč na noč in dasiravno samo z napol odprtimi očmi gledaš v strop, jih vidiš, da so vsi bleedi in da krčevito žulijo na cigarete, da si olajšajo bolečine. In še nisi dobro odpočil trudnih možgan, že zopet je oživele življenje na fronti. Šrapnel za šrapnelom ubija ljudi v mestu — ajuto! — zavcili pobalini, ki je pobiral šrapnelske krogle ... in nehoti sem se znašel na potu proti Volčjdragi. Po dolgem času enega meseca sem videl zopet vlak. Prijatelj Tone me je pozdravil z opazko: Že zopet je eden znorel ... Kako je bilo naprej, drugič.

Vesti iz primorskih dežel.

Goriške srednje šole — kaj bo ž njimi v prihodnjem šolskem letu? V minoletem letu 1915/16 ni bila zaradi vojne nobena teh šol odprta, ne gimnazija, ne realka, pa tudi moško in žensko učiteljske ne. Dijaki, ki niso bili poklicani k vojakom, so se pač deloma vpisali po drugih zavodih, deloma pa so jih stariši potrebovali doma in čakali, da se šole zopet kmalu na svojem mestu ali v bližini odprejo. Tako je minilo leto 1915/16 v negotovosti in pričakovanju, kedar in kje se pouk zopet začne. Toda kaj bo v prihodnjem šolskem letu? Stariši goriških učencev že nestrpno čakajo, kaj da misli šolska oblast za prihodnjo jesen ukreniti. Saj imamo vendar deželni šolski svet goriški zato, da pravočasno ukrene, da ne bo toliko učencev brez pravega pouka. Naj se skličejo zopet redne seje deželnega šolskega sveta, da bodo mogli zastopniki dežele in učitelstva vladi razložiti želje prebivalstva. Zdjaj že menda eno leto ni bilo redne seje. Stariši dijakov vse drugače lahko poskrbe za vzgojo svojih otrok, ako pravočasno izvedo, ali se bo pouk na goriških šolah zopet pričel in kje se bo isti vršil. Da dijake - begunce italijanske narodnosti na Dunaju sta se deželni glavar goriški in pa notranje ministrstvo zelo zavzela. (Primerjaj notico v »Tagespoliti« št.

180. z dne 1. julija 1916.). Tudi slovenski goriški dijaki prosijo nekoliko ozira.

Iz Gorice. V vojaško službo sta odšla okrajna sodnika dr. Thomann, ki je bil tudi občinski svetnik v Gorici, in Leonardo Vinci. Zato je poklican v službovanje v Gorico deželni sodni svetnik in predstojnik kanalske okrajne sodnije g. M. Fabjan.

Iz Gorice poročajo, da tako, kakor je bilo v soboto, to je bilo nad vse grozno. Obstreljevanje mesta je bilo nad vse hudo, tudi tisti, ki so že vsega privajeni, bi bili najraje kar izginili iz mesta. Že nad leto dni obstreljujejo Italijani Gorico, dosti razdejanja so napravili, ali razdejali je vendar še niso. Malo pa je hiš, ki bi bile tako srečne, da bi ne bile zadete od granate ali šrapnela vsaj malo. Italijani mečejo iz svojih letal listke na mesto in okolico, v katerih zavijajo dejstva in vabijo vojaštvo, naj se ne bori proti njim. Prebivalstvo in vojaštvo se niti ne zmeni za te listke, tudi ne takrat, kadar napovedujejo grozo in strah Gorici.

Gorica se znova zgradi, lepša kakor je bila. Poročali smo že, da je imel tržaški namestnik baron Fries-Skene ob svojem zadnjem obisku Gorice govor o novem zgrajenju mesta. Govoril je pred zastopniki oblasti in prebivalstva približno tako-le: Predvsem moram pohvaliti hrabro obnašanje civilnega prebivalstva v Gorici, ki tako pogumno vztraja sredi granat in vse vdano prenaša, kar je vojska naložila hudega ravno temu mestu v tako obilni meri. To hrabrost, ki ima svoje korenine v ljubezni do domačega kraja in v patrijotičnih čustvih prebivalstva, tudi na najvišjih mestih občudujejo in hvalejo, in on kot namestnik zagotavlja, da ne bo ostala brez plačila. Mesto vstane iz razvalin lepše, kakor je bilo, in to hitro, ko se posreči, odbiti sovražnika, da ne bo mogel več mestu škodovati. Najprej se prikaže na pomoč onim, ki so vse izgubili in se jim povrne škoda. Hiše se bodo zidale nanovo, oziroma prezidale in se bo pri tem oziralo na želje lastnikov. On sam pride za časa zidanja v Gorico stanovat in bo sam vodil delo. Šole odpro v Gorici, kakor hitro bo mogoče reden pouk. Za sedaj se odpre na treh krajih goriške dežele pripravnice (kurzi) za slovensko gimnazijo. Sploh bodi goriško prebivalstvo in po vojni neposredno prizadeti kraji goriške dežele prepričano, da bo namestnikova prva skrb, da se hitro zacelijo rane, ki jih je zadala vojna deželi.

Umrl je na Dunaju v bolnici cesarja Frana Josipa Ivan Peszt, dolgoletni plačilni natak v hotelu »pri pošti« v Gorici. Star je bil 46 let.

Pohvalno priznanje od c. in kr. 5. armadnega poveljstva je dobil vojaški poveljnik na kolodvoru v Volčjdragi, nadporočnik dr. A. Šapla. — Enako priznanje se je izreklo tudi drugemu prizadetemu oseboj na tamkajšnji postaji. Volčjdrago so hoteli Italijani prav ničeti, ali to se jim ni posrečilo in se jim ne posreči.

Za reveže v Gorici je izročil tržaški namestnik merodajni osebi precejšnjo državno podporo in iz svojega dodal 500 kron. Goriško prebivalstvo bo gospodu namestniku vedno hvaležno za njegovo skrb za mesto.

Darovi za goriške begunce. Posojilnica in hranilnica v Podgradu 150 K; župni urad Hrušica 60 K; škofijski ordinarijat v Trstu 540 K; dr. Perne, profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani, 65 K; Jakl Andrej, tovarnar v Rupih pri Gorici, sedaj v Karlovcu, po preč. g. Vinko Krivcu, misijonarju, 34 K; Stelč, Ljubljana, 30 K; dr. Aleksander Nastrian, misijonar, Gradec, 6 K. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje.

Beguncem, ki se vračajo domov, naznanja odbor za begunce z juga na Dunaju, naj se ne obračajo nanj za izposlovanje prostega voznega listka, marveč edinole na okrajno glavarstvo svojega bivališča; to jim izda pripravljeno za brezplačen vozni listek, ali jih uvrsti v kak skupni transport.

Aprovizacija beguncev. Pomožni odbor za begunce z juga na Dunaju IV., Favoritenstrasse 5, je izdal okrožnico, v kateri opozarja, da se je lani v nekaterih okrajih na Češkem in Moravskem izborna obneslo skupno nakupovanje živil in premoga za begunce. Pomožni odbor na Dunaju naznanja odborom v pomoč beguncem, da je pripravljen, prispevati za vzdrževanje take organizacije in dovoz blaga primerno vsoto glede na število beguncev, to je od 500 K do 1000 kron.

Iščelo se: Franciška Gergolet iz Doberdoba, ki je bila s svojimi štirimi otroki do konca maja lani v Zagraju. — Elizabeta Dugar z dvema otrokoma Josipom in Elizo iz Ročnja pri Kanalu. Informacije je poslati

na »Odbor za begunce z juga«, Dunaj IV., Favoritenstrasse 5.

V srbskem vjetništvu je umrl Valentin Paljk iz Velikih Žabelj na Vipavskem. Njegov tovariš je sporočil, da je Paljk opeljal v kritičnih dneh srbskega poraza v albanskih gorah in tam umrl.

Umrl je v tržaški mestni bolnišnici Lovro Pregelj, šolski sluga na c. kr. pripravnici za srednje šole. Pokojnik je bil dobro znan po slovenskih društvih v Trstu.

Deželna realna gimnazija v Pazinu — odpravljena. Deželna upravná komisija za mejno grofijo Istro nam javlja: C. kr. državna realna gimnazija z italijanskim učnim jezikom v Pulju, ustanovljena l. 1908, in izpopolnjena šolskega leta 1914/15 z odprejem osmega razreda, in c. kr. državna gimnazija v Kopru, tudi z italijanskim učnim jezikom, zadovoljujejo popolnoma potrebi srednješolskega pouka v Istri. Nadaljnji obstanek deželne realne gimnazije s 7 razredi v Pazinu se radi tega ne kaže več potreben, kakor potrjuje to tudi — pojava hiperprodukcije opazovanja zadnja leta v deželi. — Srednješolskih dijakov, katerih mnogi so dovršili, a mnogi ne dovršili nauk. Ker se znatni stroški, potrebni za vzdrževanje tega zavoda, ne kažejo več opravičeni, je deželna upravná komisija odredila, da se rešeni zavod s koncem tega šolskega leta, to je z dnem 15. septembra 1916 odpravi. Deželna upravná komisija vzame v pretes vprašanje ustanovitve nižje poljedelske šole v Pazinu. — Predsednik: Lasciac.

Soma, dolgega dva metra, so vjeli ribiči iz Opatiye.

Tragična smrt starca. V Splitu je umrl tragične smrti 70letni Mijo Mišura, zaposlen v tamkajšnji knjigarni Morpurgo. Po svojem poslu je šel popoldne proti Jadranski banki pa je padel na molu v morje in se začel potapljati. Nabrtlo se je tam mnogo gledalcev, ali nihče mu ni prišlo na pomoč. Slednjič je prišel pristaniški kapetan Ilić in skočil oblečen v morje za starcem, ki se ga v smrtni borbi krčevito oprime. Starca so sicer potegnili iz morja, ali pol ure pozneje je izdihnil.

Tiskovna pravda proti uredniku »Prave Crvene Hrvatske«. Urednik pravaške »Prave Crvene Hrvatske« v Dubrovniku je priobčil meseca januarja dopis iz Blata na Korčuli, v katerem je govor o političnih razmerah in srbofilnem delovanju izvestnih voditeljev in se je pozvalo činitelje, naj store temu konec. Ker državno pravdnništvo ni našlo podlage, da bi ono tožilo, je župan v Blatu, Joakim Kunjašić, v svojem in v imenu svojih somišljenikov podal tožbo proti uredniku Franu Schicku. Prišlo je do razprave pred sodnim dvorom v zastopstvu porotne sodnije v Dubrovniku. Pred razpravo se je skušalo stvar poravnati s primerno izjavo urednika, ali urednik je izjavil, da on nima ničesar obžalovati, da je njega vodil samo patrijotični cilj, da se ustavi za vedno srbofilska politika in da v Blatu zavlađa zopet staro politično stanje patrijotičnega hrvatstva. Orožniški stražmojster Peter Guševac je kot priča izpovedal, da se je, ko je on tam služboval, govorilo, da v Blatu obstoji srbska protidržavna stranka. Na vprašanje predsednika, koga je smatral za načelnika take stranke, je odgovoril, da Joakima Kunjašića in neke druge osebe. Obstoja je tam tudi protistranka, skoziinskoz dinastično hrvatskih načel. Orožniški postajevođa Ignacij Pasteriner je izpovedal, da je bilo v Blatu okoli 80 do 100 srbskih idealistov in neki Juretić je hotel pretvoriti hrvatsko sokolsko društvo v popolnoma srbsko. Ta Juretić je bil začetkom vojne obsojen na 12 mesecev težke ječe, ker je izjavil, da bodo avstrijske krone kmalu vredne samo 25 vinarjev, ali črnogorske krone pa poskočijo na vrednost 2 kron in ker je odobral sarajevski atentat. Na vprašanje o voditeljih, je odgovoril Pasteriner: riba pri glavi smrdi. Druge priče so izpovedale, kako je godba v Blatu svirala srbske koračnice, katere je tudi prebivalstvo prepevalo; ob Rešić je tudi izjavil, da se je ob sprevodu proti razpustu občinskih zastopov v Splitu in Sibeniku čulo klice: »Živio kralj Nikola!« Vitez Calogeraj in drugi so izpovedali, da se je med prebivalstvom govorilo, »da pod Srbijo bi bilo dobro, ker imajo Srbi dosti mesa in žita in da bi se ti predmeti izmenjavali z domačim proizvodom vina.« Neki Marinović je bil raditega obsojen na daljšo težko ječo. Prečitana je bila izpoved orožniškega stražmojštra Masla, da je bila leta 1905., ko je županoval Fran Ostoić, najdena v občinskem uradu natrgana avstro-ogrška zastava in sicer v sobi občinskih upraviteljev, med katerimi je bil tudi Kunjašić. Ker državno pravdnništvo v stvari ni našlo splo-

ga za kako postopanje, je bila zastava vrnjena občinskemu tajniku Dražuniću leta 1906, ko je načeloval Kunjašić. Zastava je dolga 5 metrov, široka 3 metre, je v precej dobrem stanju. Dražunić je podaril zastavo Baldu Veržotiću, sodnemu kancelistu v Korčuli in jo razobesil, ko jo je dal popraviti, na svoji hiši v Korčuli. Sebe ko je Kunjašić naperil tožbo proti »Crveni Hrvatski«, je zahteval zastavo nazaj od Veržotića in proti Dražuniću je uvedel disciplinarno postopanje. Don Bačić, organizator stranke prava, je izpovedal, da se mu je glede na neki pravaški sestanek očitalo: Ali ste bili tudi vi na pravaškem sestanku in to še pod rno - žolto zastavo? Ali ne ve prav, kdo mu je očital. Po raznih drugih izpovedih je izjavil končno urednik Schick, da je priobčil dopis iz samega patrijotizma in to na poziv vojne ministrstva, ki je pozvalo vse verne podanike, da javijo vse, kar je v interesu monarhije. Razsodba se je izrekla v nedeljo, dne 9. julija.

Na Reki je odprt tudi osmi razred madžarske ženske gimnazije. Pred 40. leti pa je bila na Reki hrvatska gimnazija! Te davno ni več, nastala pa je madžarska in ženska gimnazija.

Dnevne vesti.

— Voja odlikovanja. Odlikovanja so v območju c. kr. državnoželezniškega ravnanstva v Trstu: z vitežkim križcem Fran Josipovega reda na traku vojaškozaslužnega križca železniški svetnik Jurij Kerschel, predstojnik progovzdrževalne sekcije Ljubljana; Ivan Breda, namestnik predstojnika oddelka IV., Karol vitez Henriques predstojnik progovzdrževalne sekcije Gorica II., Adalbert Grünwald, predstojnik progovzdrževalne sekcije Trst, Nikolaj Poljak, predstojnik progovzdrževalne sekcije Novo mesto; z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje višji stavbeni komisar Evgen Wiener, nam. načelnika progovzdrževalne sekcije Trst, Pavel Morpurgo, nam. načelnika progovzdrževalne sekcije Ljubljana, Ljudevit Pavliczek, predstojnik progovzdrževalne sekcije Pulj, strojni višji komisar Alojzij Höss v Ljubljani, višji revident Alojzij vitez Negrelli. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil Ivan Gržetič progovzdržev. sekcije Trst.

— Odlikovanje 15. stoltnje domačega domobranskega pešpolka. S fronte nam poročajo: Po zadnjem naskoku na sovražne pozicije v bovski kotlini, ki se je vršil 11. aprila 1916. in pri katerem je stotinja popolnoma uničila sovražne postojanke, vjela 40 Italijanov in vzela sovražniku mnogo vojnega materiala so bili odlikovani s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda: Kadetni aspirant Franc Gabrček, sedmošolec, Ljubljana (padel); četovodja Franc Ferenčak, Dol. Skopica, Krško (ranjen, drugič odlikovan); deseterik Peter Špehar, Leskova Vas pri Črnomlju (ranjen). S srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda: Praporščak Anton Gaspari, učitelj v Babnem polju (drugič odlikovan); praporščak Pij Formasin, jurist, Tržič (Monfalcone); kadet Hubert Sirsch, učitelj na Moravskem; kadetni aspirant Stanislav Palovc, visokošolec, Ljubljana; narednik Josip Grohar, Sorica pri Kranju (drugič odlikovan); narednik Franc Renko, St. Lamprecht pri Litiji; enoletni prostovoljec - četovodja Franc Vončina, učitelj, Žiri pri Idriji; pešec Martin Francelj, Brezovica (padel). — Z bronasto hrabrostno svetinjo so bili odlikovani: Četovodje: Viljem Pavletič in Tomaž Kovač, enol. prostovoljec deseterik Dobromil Uran, deseterik Iv. Rebernik, poddeseterik Iv. Ovsenik, Val. Gregorčič in Andrej Levstik ter pešca Jamnik Franc in Petra Ivan. — A. G.

— Živko Tavčar. V daljni tujini je našel v hrabrem boju za domovino dne 16. junija t. l. od sovražne krogle zadet, prerano smrt enoletni prostovoljec, korporal kadetni aspirant G. Živko Tavčar. Za njim žalujejo neutešljivi starši, sestra, drugi sorodniki ter mnogobrojni prijatelji in znanci. V cvetu mladosti je dal svoje življenje; nemila usoda ga je ugrabila in mu vničila vse opravilne nade na lepo bodočnost. V laškem gorovju, na 1679 m visoki Malga Fosatti počiva v lično in pozorno od slovenskih vojakov napravljenem grobu, ki ga je slovenski praporščak v ljubavi do palega rojaka okrasil s planinkami. Vzgleden sin in brat, marljiv učenec, navdušen vojak, zvest prijatelj, živahen družabnik, postrežljiv in priključen, bo vsakomur, kdor ga je imel priliko poznati, ostal v prijaznem spominu. Počivaj v miru; do svidenja!

— Padli so v zadnjih bojih na jugovzhodni galitski fronti kadeti Bogomir Fajdiga iz Kranja, Kazimir Cehovin iz Vipave in Konrad Stalcer iz Kočevja. Tovariši so jih pokopali v največjem bojnem metehu sredi nekega gozda. — F.

— S severne fronte nam poročajo: Junaške smrti je padel v Karpatih, dne 3. julija četovodja Dragotin Schwentner naš rojak iz Trnovca. Bojeval se je že na obeh frontah, mile naše domovine, šestnajst mesecev mu je bila usoda mila — da niti ranjen ni bil — a nesreča nikdar ne počiva — zadela ga je končno sovražna krogla in padel je junak, hrabro in zvesto se boreč za domovino. Bil je energičen, kot malokdo ter pravi original — ljubljanska srajca. Starišem in sorodnikom iskreno sožalje. Bodi dragemu tovarišu ohranjen trajen spomin!

— Po dolgih 21. mesecih se je oglašil z Ruskega Franc Paulin iz Praprotnega brda pri Rovtjah. Njegovi starši so ga že za mrtvega imeli, pisali so na vse strani ali za sina se je zvedeti ni dalo. Sedaj pa je dospela dopisnica, da je še pri življenju. — Ne tarnajte preveč po pogrešanih vojakih, bode že prišel čas, ko se bode eden ali drugi oglašil. Tudi ne verjemite vedno, če vam kateri od voljakov piše, da je tega ali onega videl pasti; dostikrat je dotični le ranjen; doma ga imajo za mrtvega, ali v resnici pa je še pri živih.

— Za slepe vojaše. Ožje prijateljsko omizje gostilne »Mikuž« v Ljubljani je poslalo deželnemu odboru za nameravani deželni zavod za slepe dar 60 K v spomin na pokojnega c. kr. stavbnega nadsvetnika Fr. Pavlina. Og. članom omizja bodi izrečena na tem mestu za plemenit čin najtoplejša zahvala dežele Kranjske.

— Nove srečke avstrijskega Rdečega križa. Pripravevanja na dobavo srečk Rdečega križa so imela jako ugoden uspeh. Podpisanih je dosti več srečk, kakor jih bo dobiti. Več kakor dve tretjini podpisnikov se je oglašilo za srečke, ki se gotovo ne spravijo v promet. Pri razdelitvi srečk se bo jemalo poseben ozirom na tiste podpisnike, ki imajo namen, ohraniti srečke trajno. Z ozirom na obsejni material se bo razdelitev srečk izvršila šele čez nekaj dni.

— Oficijski kranjski patrijotični vojni znak se razprodaja pri sledeh tridnih in sicer: Back in Fehrl, Stari trg; I. S. Benedikt & Ko, Prešernova ulica; A. Gruber, glavna tobačna zaloga, Mestni trg; I. Kette, Franc Josipova cesta; Anton Krišper, Mestni trg; Maček & Ko, Franc Josipova cesta; J. Mathian, c. in kr. dvorni založnik, Dunajska cesta.

— Deželna gospodarsko - pomožna pisarna za vpoklicane vojnike v Ljubljani (sodna palača), daje brezplačno pravno pomoč in zastopstvo v zasebnopravnih zadevah vpoklicancev in njihovih svojcev.

— Z zlatim zaslužnim križcem s krono je odlikovan bivši župnik v Kostanjevici Damijan Pavlič.

— C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani. Izvestje v šolskih letih 1914/15 in 1915/16 kaže, da je bilo na tem zavodu devet oddelkov in sicer: stavbna obrtna šola, delovodska šola za mehanično - tehnične obrte; delovodska šola za elektrotehniko, mojstrska šola za stavbo in pohištveno mizarstvo, strokovna šola za lesno in kameno kiparstvo posebni tečajji za obrtnike, javna risarska in modelirska šola, ženska obrtna šola in tečajji za izobrazbo učiteljskega na obrtnih nadaljevalnih šolah. Na zavodu je bilo poleg ravnatelja 18 profesorjev in učiteljev, 4 učiteljice, 4 delovodje in 2 pomožna učitelja. V nekaterih oddelkih zaradi vojne sploh ni bilo poduka. Risarska in modelirska šola je imela 69 učenec, ženska obrtna šola 35 učenec.

— Nov hotel v Ljubljani. Gospod Milan Deghenghi namerava zgraditi na voglu Marije Terezije ceste in Anton Knezove ceste poleg Kolizeja dvonadstropno poslopje, katerega prvo in drugo nadstropje se uredi za hotel. Tozadevni načrti so predloženi stavbeni oblasti.

— Letno poročilo (1915) o ljudskem bistvu na Kranjskem. I. Števililo šol: A. Javnih; 2 meščanski, 171 enoraz., 121 dvoraz., 49 triraz., 46 štiriraz., 28 petiraz., 14 šestiraz.

razrednih in 6 osemrazrednih ljudskih šol, skupaj 430 šol; izmed teh je 18 deških, 13 dekliških in 399 mešanih; po učnem jeziku pa: 390 slovenskih, 34 nemških in 10 utrakvistčnih. Razen tega sta še dve štirirazredni vadnici s slovenskim in nemškim učnim jezikom, 1 za dečke in 1 za deklice. — B. Privatnih: 4 meščanske za deklice (1 s slovenskim, 1 z nemškim in 2 s slovenskim in nemškim učnim jezikom), 6 enorazrednih, 3 dvorazredne, 1 trirazredna, 4 štirirazredne, 7 petirazrednih, 1 sedemrazredna in 4 osemrazredne, skupaj 26 ljudskih šol; izmed teh 3 deške, 11 dekliških in 12 mešanih, 9 slovenskih in 3 utrakvistčnih. Razen tega še 3 vadnice za deklice, vsaka s 5 razredi, in sicer 1 z nemškim, 1 s slovenskim in 1 s slovensko - nemškim učnim jezikom. — II. Število a) šolagodišnih otrok: 49.469 dečkov, 49.300 deklic, skupaj 98.769; izmed teh obiskuje 45 dečkov in 23 deklic (skupaj 68 otrok) javne meščanske šole; 38.074 dečkov, 36.498 deklic, skupaj 74.572 otrok splošne ljudske šole; 6724 dečkov, 7128 deklic, skupaj 13.852 ponavljalne šole; 80 otrok privatne meščanske, 3460 privatne ljudske šole, skupaj 3593 otrok; — b) šolobiskujočih otrok: 45.069 dečkov, 44.305 deklic, skupaj 89.104 otroci in 134 dečkov, 129 deklic, skupaj 263 otrok na vadnicah. — III. Učiteljsko javnih in privatnih ljudskih in meščanskih šol: na javnih meščanskih šolah: 10 moških, 1 ženska, skupaj 11 učnih oseb; na javnih ljudskih šolah: 497 moških, 768 ženskih, skupaj 1265 učnih oseb; na privatnih ljudskih šolah: 37 moških, 115 ženskih, skupaj 152 učnih oseb; — d) 392 katehetov, 31 učiteljic ženskih ročnih del, 6 učiteljev, 6 učiteljic in 1 katehet na c. kr. vadnici; 2 učitelja in 20 učiteljic na privatnih vadnicah. — IV. Mobiliziranih je (do zadnjega prebiranja) 206, to je 41% kranjskih učiteljev. — V. Število učiteljskih kandidatov in kandidatinj: a) na c. kr. moškem učiteljskem v Ljubljani je bilo 126 kandidatov; izmed teh je bilo mobiliziranih 36; zrellostno izpričevalo je dobilo 17 kandidatov in 2 eksternista; b) na c. kr. ženskem učiteljskem v Ljubljani je bilo 138 kandidatinj; zrellostno izpričevalo je dobilo 36 kandidatinj, 9 eksternistinj, 1 eksternistinja za ženska ročna dela in 5 eksternistinj za otroške vrtarice; c) na privatnem ženskem učiteljskem pri uršulinkah v Ljubljani je bilo 29 kandidatinj; zrellostno izpričevalo je dobilo 29 kandidatinj in 3 za ženska ročna dela; d) na privatnem ženskem učiteljskem pri uršulinkah v Škofji Loki je bilo 41 kandidatinj.

— Fran Marolt, Slovenske vojaške narodne pesmi za štiri glasove so šle že v čez 1000 izvodih med slovenske jake in med bratske hrvatske. Kako veliko je znananje zanje, kaže dejstvo, da se jih je v komaj treh mesecih toliko prodalo. Vzglej so v tem šolska vodstva na Štajerskem!

— Potres smo čutili sinoči v Ljubljani ob 10. uri 40 minut. Sunek je bil precej močan in je trajal nekaj sekund.

— Iz Ilirske Bistrice. Za zasluge pri Rdečem križu v Ilirski Bistrici je bila odlikovana gospa Marija Bilekova, vdova po c. kr. poštnem ravnatelju, s srebrno častno medaljo.

— Drobne vesti s Koroškega. Padel je 12. junija na italijanskem bojišču rezervni poročnik Jurij Šumnik, učiteljski kandidat iz Šmihela, vrl. naroden fant. — V nedeljo, 9. t. m., so našli pri odtoku Vrbskega jezera blizu Majernika utopljeno mesarskega pomočnika Kopača. Od srede prej so ga pogrešali. Pri njem so našli 160 K. — Pri posestniku Jožetu Štikerju v Št. Petru je pred nekaterimi dnevi nekdo vlomil v shrambo ter ukradel kakih 45 kilogramov svinjine in dva kilograma sladkorja za 310 K vrednosti. Isto noč je bila tudi posestnica Ana Knez okradena. Ukradeni ji je bila svinjina in različne druge reči v vrednosti 140 K. Tudi Marija Kupič je bila okradena. Odnešenih ji je bilo več reči v vrednosti 110 K. Tatova sta najbrž dva cigana.

— V kopalnici Krapinske Toplice je prispelo na zdravljenje dosedaj 721 strank s 1389 osebami.

— Kdo je bil? Kino Ideal predvaja danes v soboto 18., nedeljo 16., ponedeljek 17. julija velikanski senzacijski detektivski roman z naslovom: »Kdo je bil?« v 4. delanjih z Rudolfa Klein - Rhodenom in gđ. Altenhofer v glavnih vlogah. Film je delo nemške Mutoskop - filmske družbe v Berlinu, ki je na najboljšem glasu glede svojih proizvodov. »Kdo je bil?« je pa tudi duhovito režijsko delo, ki v spretno razvrščenih slikah razvija kriminalno dramo. Klein

Rhoden s svojo diskretnost. in umerjenostjo izvrstno poda spretnega detektiva, dočim je gđ. Altenhofer v svoji dražestni ljubosti divna pustolovka. Spored spopolnjuje še zanimiv Sascha - Messtrov teden in pa humorja polna, mična burka: »Presemetljiv obisk«. Spored ni za mladino in se predvaja samo od sobote 15. do ponedeljka 17. t. m. v Kino - Idealu. Predstave ob delavnih ob pol 5., 6., pol 8. in 9., ob nedeljah in praznikih ob pol 11. dopoldne, 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer. Predstava ob 9. zvečer na vrtu Ideal - Kino.

Ržen rožički, tudi cveki, rožič, žitni rožič, vrtni parkelj, plen in smetnjavo žito imenovano, je nekaj plevel (gliva), kateri se rodi na rženem klasu, je kake 3 cm dolg in moli kakor podolgastr, črn, rogu podoben izrastek iz rženega klasa. Ker vsebujejo ti rožički zelo hud strup se morajo iz rži predno se da ta mleti, očistiti. Zavžeta ržena moka, v kateri so ti rožički zmleti, je zdravju zelo škodljiva, ker nastanejo hude bolečine okoli srca, v črevesih in želodcu, kakor tudi nastane takozvana žitna božjast. — Zato se kmetovalcem, kakor tudi mlinarjem priporoča te rožičke pred mletvijo iz rži izbrati, jih posušiti in ker se letos dobro prodajo, prodati. — Kupuje jih tvrdka R. Luckmann prej Jos. Leuz nasl. Ljubljana, Ahacileva cesta št. 10, katera tudi kupuje druga raznovrstna zelišča itd.

— Mestna klavnica. V mestni klavnici je bilo od 2. do 9. julija zaklanih 27 volov, 13 bikov, 34 krav, 298 prašičev, 62 telet, 1 kozlič, 5 konj; vpeklane mesa 14.097 kg; zaklane živine se je vpeljalo 1 goved, 33 prašičev, 5 telet.

— Izgubljeni je bila včeraj zvečer na Franc Jožefovi ulici (od hiše Kurbelke do Mayrjeve hiše) črna denarnica, v kateri je bil poleg 20kronskega bankovca tudi spominski zlat. Kdor je denarnico našel, naj jo odda v upravnistvo »Slov. Naroda«.

— Našla se je zlata ura in pas. Kdor je zgubil, naj se oglaš v upravnistvo »Slov. Naroda«.

— V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika tvrdke Čuha & Jesih. »Pod Trančo« vzljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočita, da njima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Rnjževnost.

— »Ljubljanski Zvon.« Vsebinska julijskega zvezka: 1. Fran Albrecht: Spomini. 2. Dr. Ivo Šorli: Stefan Zaplotnik. (Dalje.) 3. Dr. Pavel Grošelj: Astronomski pomenki. (Dalje.) 4. Janko Glaser: Kopnenje. 5. Fran Govekar: Shakespeare. (Konec prih.) 6. R. Maister: Grobovi. 7. Ivan Albrecht: V svitanju. 8. Dr. Jož. A. Glonar: Med reformacijo in romantiko. (Dalje.) 9. Književna poročila: Stanko Illočan: Miran Brankov, Pesnitve. — Dr. J. Š.: Slovenische Kriegs- u. Soldatenlieder. — Dr. L.: Schriften zum Verständnis der Völker. — Dr. Simon Dolar: Viktor Bežek, Občno vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom. (Konec.) — Dr. Fr. Plešič: Gradja za povijest književnosti hrvatske, 8. knjiga.

Razne stvari.

— Na Lidu pri Benetkah je pogorel največji šele pred nekaj leti zgrajen kotel.

— Prva ruska letalka. Sonja Sverevo - Sljuzarenka je v starosti 26 let umrla v Petrogradu.

— Galitskim trgovcem je zdaj brezpogojno in strogo prepovedano, nakupovati več blaga, kakor ga je treba za njihovo osebno rabo.

— Karte za čevlje v Rusiji. V Moskvi so uvedli karte za čevlje; vsak prebivalec si sme kupiti na leto samo dva para čevljev.

— Umrl je na Dunaju predsednik nižjeavstrijske odvetniške zbornice, dr. vit. Feistmantel, član državnega sodišča in državnega sodnega dvora.

— V pokoj je šel sekcijiski vodja prvega oddelka bosansko - hercegovske vlade, dvorni svetnik baron Collas, ki je rodom Madžar in šele 47 let star.

— Plzensko pivo za plzenski pešpolk št. 19. Iz Plzna poročajo, da so tamkajšnje pivovarne poslale 36.000 litrov piva na bojišče, in sicer za plzenski pešpolk št. 19.

— Skrivnostna preiskava se vrši že nekaj dni v Budimpešti. Policija ni dala časopisom nikakih pojasnil, ve se le, da gre za velikansko goljufijo. Eden osumljenec je dne 13. julija skočil z drugega nadstropja in se je smrtnonevarno poškodoval.

— Avstro - ogrski vjetniki v Toulonu. Francoski listi naznanjajo, da se je izkrcalo v pristanišču v Toulonu 750 avstro - ogrskih vjetnikov, ki so bili vjeti v Srbiji. Po večini so

ranjeni in bolni, spravili so jih v bolnišnico Saint Madrieg.

— Salandra, dekan juridične fakultete v Rimu. Bivši italijanski ministriški predsednik Salandra se je zopet poprijel svojega prvotnega poklica in je postal profesor na juridični fakulteti v Rimu. Fakulteta ga je zdaj izvolila za dekana, a samo z 11 proti 10 glasom.

— Commendatore Tringali obsojen v ječo. Generalni nadzornik javne varnosti v Italiji, commendatore Tringali, je bil pred rimskim tribunalom radi nadaljevanje goljufije v škodo države in radi ponarejanja uradnih pečatov, obsojen na eno leto in osem mesecev ječe.

— Nakupovanje starega papirja. Ministrstvo je ustanovilo za promet s starim papirjem posebno komisijo. Za nakupovanje starega papirja v svežnjih po 100 kg so določene minimalne cene, za dajanje tovarnam, ki bodo predelale ta stari papir, pa maksimalne cene.

— Kolonije za invalide na Angleškem. Na Angleškem se bavijo z ustanovitvijo malih gospodarskih kolonij za invalide. Dosedaj ni bilo uspeha, ker se ni moglo dobiti zemljišča poceni. Sedaj so izbrali za te kolonije dva najboljša in najrodovitnejša distrikta v deželi. Najprvo se napravijo kolonije za 200—300 družin, potem večje do 5000 družin.

— Okradena pošta. Kakor smo poročali, je bilo pred kratkim iz pošte - železniškega voza, ki je peljal iz Budimpešte v Košice, ukradenih 160.000 kron. Aretirani poštni uslužbenec Puškaš je zdaj tatvino priznal in je pokazal policijski komisiji kraj, kjer je skril denar in kjer so ga zdaj dobili.

— Aretirana socijalna demokratka. Znana nemška socijalno - demokratska agitatorica Rosa uxemburg, iz katere se sicer gotovi listi radi norca delajo, ki je pa prav gotovo izredno inteligentna in energična ženska, je bila šele pred kratkim izpuščena iz zapora, na kateri je bila obsojena zaradi političnega delikta. — Zdal so Rozo Luxemburg zopet aretirali. Kaj je vzrok, ni znano.

— Sedemdesetletnico svojega rojstva je obhajal včeraj v Pragi slavni češki historik vseučiliški profesor dv. sv. Jaroslav Goll. Profesor Goll je igral svoj čas odlično znanstveno vlogo v tkzv. rokopsnem boju. Češki listi slavijo jubilej tovo zaslužno življenjsko delo, za kulturo in napredek češkega naroda. Dvorni svetnik Goll je tudi član gosposke zbornice.

— Ogrski drž. poslanec Ivanka. Poročali smo že opetovano o gorastnih goljufijah ogrskega državnega poslanca Ivanke in njegovih tovarišev. Ker je bilo spoznano, da Ivanka ni blazen, ampak blaznost samo simulira, da bi utekel obsodbi, se zdaj obravnava proti njemu nadaljuje. Madžarsko časopisje nima soglasnega mnenja o Ivanki. Nekateri listi svarijo celo, da stoji pred sodiščem očitno bolan, ki je bolj kavalir kakor zaveden goljuf.

— Na globo 52.000 mark je bil v Berlinu obsojen trgovec s starim železom in kovinskimi odpadki Nathan Goldschmidt in sicer zaradi prekoračenja najvišjih cen. Mož je pred 25 leti privrnil v Berlin in je zdaj večkratni milijonar. Prometa je imel pri kupnji s starim železom in z železnimi odpadki do tri milijone na leto in napravil je povprečno 60 do 80.000 mark na leto čistega dobička. Prekoračenje najvišjih cen mu je bilo dokazano v 23 slučajih.

— Nov angleški top. »Tägliche Rundschau« poroča: Pred kratkim so javili angleški listi, da rabijo na angleški fronti za pripravljanje ofenzive nov težak top. Zdal prijavljajo angleški listi po uradnih podatkih angleškega tiskovnega urada sliko tega topa - velikana, ki je postavljen na celo vrsto težkih nosilcev in ki mu pravijo angleški vojaki »stara mati«. Po sodbi angleških vojaških kritikov gre za 38 centimeterski top.

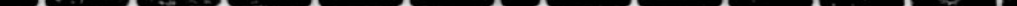
— Stavke na Španskem. Vlada je razveljavila vse ustavne pravice in je v mestih, zlasti v Madridu, pomnožila garnizije. V Madridu je razglašeno vojno stanje. V Barceloni so sklenile delavke tekstilnih tovarn, da bodo tiste tovarišice, ki nebejo stavkati, neusmiljeno pretepele in jim lase odrezale. Kakor Italijanke, tako gledajo tudi Španke predvsem na frizuro; Španka je dostikrat strgana kakor ciganka, a čevljičke ima vedno elegantne in frizuro skrbno prirečeno.

— Pomilščenje Casementa. Irski revolucionar Sir Roger Casement je bil zaradi vstaje v Dublinu in veleizdajstva obsojen na smrt. V ponedeljek bo o njegovem procesu razpravljali apelacijski dvor. Za Casementa je posređoval papež in angleška vlada dobiva vsak dan prošnje, naj priporoči obsojenca v pomilščenje. Švicarski listi javljajo, da

Vojni pes v zgodovini. Že v srednjem veku so rabili pse za pozvedovanja v vojni. Napoleona je spremil v Egipt pes Mustache, ki se je bil že v bitki pri Marengu jako odlikoval. Vojaki so mu brezpogojno zaupali. Mustache je reknogncsral, izsledoval sovražnika in vodil vojake po ovinkih v hrbet ali v bok sovražniku. Stari Grki so v vojni rabili pse za pošiljanje naročil in poročil. Dali so psu zaužiti dotični pergament: kadar je pes prišel na svoje mesto, so ga seveda zaklali. Tudi za boj sam so v srednjem veku rabili pse. Angleški kralj Henrik VIII. je poslal cesarju Karlu V. na pomoč 4000 vo-

gorjanec Jakob, sploh Šprajcar, 56 let star, rojen na Britofu, kat. oženjen, posestnik in gostilničar na Primskovem št. 69, nekaznovan je kriv, da je meseca aprila 1916. na Primskovem zahteval za 500 kg krompirja à 15 K, torej zahteval izkoriščujoč izredne razmere, združene z vojnimi stanjem za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene, je s tem zakrivil prestopke po § 14.

1 steklenica K 2. —, 1/2 steklenice K 1.20

2228

Sprejme se takej starejša
kontoristinja
 z večletno prakso, ki je zmožna samostojno voditi slovensko - nemško knjigovodstvo. Hrana in stanovanje pri tврdki 2176. Pismene ponudbe pod „dežela/2176“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Gospodična absolventka

trg. tečaja, vajena knjigovodstva, blagajniških del, ter prodaje v špecerijskem blagu, z 4 letno plakso, želi pri-
mernega mesta. 2177
 Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod „gospodična/2177“.

Kupujem in prodajam ali v komisijon vzajem samo
starinske stvari
 in tudi 1145

staro zobovje.
 Albert Derganc, brivec in starinar,
 Frančiškanska ulica št. 10, Ljubljana.

10 letna garancija. — Največja izbira vseh oprem.

Šivalni stroji

JOS. PETELINC-A

„Gritzner“ in „Afrana“ so res najboljši
 za rodbino in obrt, (štikajo) vezejo, (krpajo) mašijo nogavice in perilo.

Naslov za pisma:
 Jos. Petelinc, Ljubljana,
 Sv. Petra nasip št. 7.

Edina tovarniška zaloga v Ljubljani, za vodo,
 blizu frančiškanskega mostu, 3 hiša, levo.

Modni salon
Stuchly-Maschke
 Zidovska ulica št. 3.
 Dvorski trg 7.
 Ljubljana.

— Priporoča osebno izbrane —
novosti z Dunaja.

Velika izbira okusnih klobukov za dame in deklice kakor tudi bogata zaloga žalnih klobukov.

Solidno blago. Priznana nizke cene. Popravila točno in vestno.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Trgovski sotrudnik
 mešane stroke, vaje tudi manufakt. in lesne trgovine, vojašine prost, želi sedanje mesto premeniti v kako večjo mešano trgovino, ali pa prevzame trgovino. Ponudbe pod „J. P./2194“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2194

Vsakovrstne slamnike
 priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu 1855

Fr. Cerar
 tovarna slamnikov
 v Stobu, pošta Domžale, pri Ljubljani.

SODE
 prazne od petroleja, jedilnega olja in denat. spirita, kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah trvdka
Ivan Jelačin,
 Ljubljana, Rimska cesta št. 1. 1757

Krapina -Toplice ozdravijo: **Giht, Revmatizem, Ishias.** 1293
 (Hrvaško)
 Pojasnila in prospekti gratis po ravnateljstvu.

M. & E. Skabernè
 Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila,
 Ljubljana, Mestni trg 10.

Velika izbira nogavic!

Vermut vino
 najboljša kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri 1949
M. Rosner & Co.
 v Ljubljani.

KUPIM 2:59
 rabljeno, dobro ohranjeno
kolesno pnevmatiko
 (gumijaste plašče in zračne cevi)
 v vsaki množini po najvišjih cenah
A. Gorec, Ljubljana,
 specijalna trgovina s kolesi in deli Marije Terezije cesta 14 (Novi svet).

Popravila in preobleke
 : točno in ceno. :
 Najcenejšo
dežnike in solnčnike
 domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

PATENTE
 vseh dežela izposluje inženir 689
M. GELBAUS. oblatveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Nobenega poviška cen radi obilo zalogo.
Brivje, vefefine kakovosti, takoj za uporabo, brušene & K 3. 4. 5. 6.
Brivski aparati, S. Gillette, v elegantnem nikeljastem etuiju s 6 rezervnimi klinami K 6.— in K 8.80; v finih kasetah z ogledalom, čopičem itd. s 6 klinami K 7. 50 in 12 K. — Najboljše **la. specialne garancijske** klinke tucat K 3.60.
la Solinger stroji za striženje las z dvema česaloma K 7.50. Pošilja po povzetju. Vojno poštno pošiljatve proti vpslatvi zneska v naprej z dodatno 1 K za porto.
 Specijalna trgovina za solinške jeklene predmete
A. WEISSBERG, Dunaj II.,
 Untere Donaustrasse, 23/III., oddelek IV.

Katalogi in zaznamki en gros za prodajalce gratis. Slovenska korespondenca. Zastopniki se iščejo.

THE VERA
American Shoe
 za gospode in dame
 so dosegli
 iz Amerike.

Edina prodaja
 čevljarnica
J. Szantner
 Ljubljana
 Selenburgova ulica št. 4.

Made by
 Rice & Hutchins
 Boston, Mass. U.S.A.

Modni salon

Marija Götzl — Ljubljana, Zidovska ulica št. 8

odprto skladišče nasproti šte. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih svilenih klobukov in slamnikov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik prvovrstnih tovarn in najmodernejšega nakita.

Popravila po želji. Žalni klobuki vedno v zalogi. Zunanja naročila obratom pošte.

Priznana najnižje cene!

Šolstvo v Srbiji pred svetovno vojno.

Poročnik Drago Hudè, c. kr. okr. šolski nadzornik.

a) Šole.

Šolstvo je bilo v Srbiji zelo mlado, in ko so ustanovljali v 18. stoletju in preje po celi Evropi šole, ni bilo tega mogoče storiti v tej deželi. Treba je, da v tem oziru pogledamo malo v srbsko zgodovino.

Srbi so se v teh krajih, kjer prebivajo sedaj, naselili okoli leta 638. po Kr. Živel so, kakor vsi Slovani, v zadrukah. Vodili so jih župani in kasneje knezi. Spadali so pod Rimljane, dokler niso konec 9. stol. deželo poplavili Bolgari. Kasneje so Srbi spadali pod Bizanc. L. 1043. proglasi št. Dobroslov Srbijo za samostojno ter si prilasti gospodstvo tudi nad drugimi župani. Njegov sin Mihael je vladal 1050.—1080, na kar pride Srbija zopet pod bizantske cesarje, od koder jo pa reši zopet l. 1165. Stefan Nemanjić. Ta rodbina je vladala 2 stoletja. Najslavnejši te rodovine je bil Stefan Dušan (1331.—1355., ki je vladal čez Srbijo, Makedonijo, Albanijo, (tudi Drač), Tesalijo, severno Grško in Bolgarsko. Hotel je premagati tudi Bizanc in Solun ter si je že nadel kralj. »Stefan, po milosti božji grški kralj.« Pod njegovim sinom Urošem, razpade kraljestvo, katerega pa združijo zopet 20 let kasneje knez Lazar, ki je vodil glavne bitke proti Turkom ter bil po izdajstvu svojega zeta Vuka Brankovića premagan 13. julija 1389. l. na Kosovem polju. Od tega dne pa do l. 1804. je bila Srbija podjarmljena.

Iz tega zgodovinskega obrisa se vidi, da v tem času za šolstvo ni bilo prostora in v resnici ni bilo v celi Srbiji do l. 1804 in še dalje nobene kristjanske šole.

Leto 1801. je bilo za Srbijo najbolj krvavo leto. Turški janičari so poplavili celo deželo ter pomorili vse občinske predstavnike in druge imenitnejše ljudi. Ljudstvo se je torej pripravljalo k upor. V velikem gozdu »Šumadiji« pri Kragujevcu je zbral pristaše Djordje Petrović, katerega so Turki nazvali »Črni Juri« to je Kara Djordje. V bitki po bitki potolče Turke; glavna bitka l. 1804. je bila pri Cupriji, a l. 1807. premaga celo Belgrad. Takoj so sklicali senat, kjer so se pa že prvi dan pojavile, kakor je to večna srbska navada, stranke. Ena je hotela, da postane Srbija čisto samostalna, a druga je hotela iskati zaščite v Rusiji. Vendar je v tem burnem času ustanovil že l. 1808. Karadjordjević prvo srbsko šolo v Belgradu, katere vodstvo izroči učenemu menihu Dositeju Obradoviću, ki je prvi proglasil srbski jezik za sposoben, da se na njem gradi srbska kultura.

Leto	Štev. šol	Število otrok pohajaj. šolo	Število prebivalcev	1 šola pride na km ²	na eno šolo pride otrok
1836	62	2.511	744.686	607	40:50
1844	170	5.452	879.893	221	32:07
1854	219	9.566	998.919	171	43:22
1864	318	13.421	1.156.171	128	45:60
1874	517	23.280	1.352.522	73	45:50
1884	631	38.337	1.901.736	77	60:75*
1887	671	50.860	2.020.000	72	75:79
1890	688	58.917	2.172.814	70	85:90
1900	1101	102.408		70	93:03

Leta 1890. je poučevalo 1194 učiteljskih moči, a l. 1900 — od tega odpade samo na Belgrad l. 1900. 18 šol z 3525 učenci nasproti l. 1836., ko je bilo 6 šol z 282 otroci.

Razmerje šoloobiskujočih otrok proti številu prebivalstva nikakor ni primerno onemu v kulturnih državah Evrope, toda pomisliti se mora, da je

Šola	število šol	%	štev. otrok	%	število šol	%	štev. otrok	%
moška	625	91.4	51.725	87—	936	85—	87.681	85.61
ženska	63	8.6	7.192	13—	165	15—	14.727	14.39
skupaj	688		58.917		1101		102.408	

Pred l. 1887. sploh ni bilo po deželi nobene ženske šole, in če sedaj izločimo iz zgornje tabele še mestne dekleške šole, vidimo potem, da so bile do l. 1900 deklice po deželi popolnoma zanemarjene. Pohajale so torej v moške šole, ali tudi tu so bile le hčere učiteljev, duhovnikov in trgovcev.

Splošen (obligaten) obisk šole je uvedel l. 1882. Milan Obrenović, ali po deželi se to ni moglo izvrševati povsod, ker so nekatere vasi bile oddaljene od šole tudi do 20 km in še

* Srbija se poveča.

doviču, ki je prvi proglasil srbski jezik za sposoben, da se na njem gradi srbska kultura.

Karadjordjević pa je moral vsled strank pobegniti na Ogrsko. Sedaj je zbral voditelje Miloš Obrenović, ki je ostal tudi na prestolu od 1817.—1839. Tega se lahko imenuje pravega ustanovitelja šolstva v Srbiji.

Čeravno ni znal Miloš Obrenović niti pisati niti čitati, vendar je spoznal z naravnim razumom veliko potrebo in korist šole človeštvu.

Počasi ustanavlja po okrožjih šole, katerih število se je od l. 1820. do 1826. dvignilo že na 20, a leta 1832. ustanovi v Kragujevcu celo štirirazredno gimnazijo.

Od tega leta dalje se je sicer skrbelo za šole, vendar bi lahko bilo boljše, ako ne bi to ovirali vedni strankarski boji. Kake dimenzije so ti boji zavzemali, vidimo iz naslednjega.

1807.—1817. vladal Kara Djordje — moral pobegniti na Ogrsko;

1817.—1839. Miloš Obrenović — radi strank se odpovedal;

1839.—1842. Mihael Obrenović — prisiljen zbežal na Ogrsko;

1842.—1859. Aleksander Karadjordjević — prisiljen odstopiti;

1859.—1860. zopet gornji Miloš Obrenović — umrl;

1860.—1867. zopet gornji Mihael Obrenović — umorjen v Topčideru;

1867.—1889. Milan Obrenović — odstopi radi notranjih nemirov;

1889.—1903. Aleksander Obrenović — umorjen;

1903.—1915. Peter Karadjordjević.

Karadjordjevići so bili trikrat, a njih nasprotniki Obrenovići dvakrat na prestolu. Ali vendar povzdiga šolstva ni zaspala, v kar je pomagal sam srbski narod s tem, da v principu ni bil proti šoli in izobrazbi. Zraven tega pa so si bili voditelji vseh strank morebiti baš samo edino v tem oziru složni, kadar se je šlo za povzdigo šolstva.

Budget za srbske dežele se je v vseh mogočih panogah črtal, celo v vsotah za priljubljeno armado, nikdar pa se ni kraljšal za učne svrhe. Bili so celo kmetski zastopniki prežeti vedno z mislijo za naobrazbo naroda, in Srbija je bila menda edina država na svetu, kjer so bili kmetski zastopniki v »Skupščini« v tem oziru razsipnejši z državnim novcem kot morda njihovi naučni ministri.

Naslednji statistični razporeditev jasno pokaže srbski napredek vseh (ljudskih in srednjih) šol:

Okrožje	dobro	prilčno	slabo
Belgrad-okolica	67:86	5:95	26:19
Vaijevo	84:21	10:53	5:26
Vranja	69:35	4:85	25:80
Kragujevac	79:38	9:28	11:34
Krajina	70:49	9:84	19:67
Kruševac	72:72	14:55	12:73
Morava	82:50	10—	7:50
Niš	61:54	10:77	17:69
Piot	69:81	11:32	18:87
Podrinje	81:11	4:44	14:45
Požarevac	69:05	6:55	24:40
Rudnik	60:61	15:15	24:24
Smederevo	61:11	12:96	25:93
Timok	66:67	10:75	22:58
Toplice	76:92	7:69	15:39
Užice	71:05	18:42	10:53
Čačak	73:81	4:76	21:43
Belgrad-mesto	76:47	7:65	5:88
Povprečno	71:93	9:30	18:77

Srbija se šele pred 100 leti otresla turškega jarma, pod katerim se pač ni gojil šolski pouk. Pa tudi do sedaj je bilo najbolje preskrbljeno v mestih, manje po deželi.

V celotnem stoletju — nasproti l. desetletju 20. stoletja — se je žensko šolstvo zelo zelo malo gojilo, kar se spozna iz naslednje tabele:

Šola	število šol	%	štev. otrok	%
moška	625	91.4	51.725	87—
ženska	63	8.6	7.192	13—
skupaj	688		58.917	

leta 1886. je pohajalo po deželi šolo le 15% otrok.

Posledica je bila pač ta, da je bilo mnogo analfabetov takrat v Srbiji. L. 1866. n. pr. je znalo pisati po deželi samo 2%, v mestu pa do 27%. L. 1876. pa je bilo že večših pisanja in čitanja po deželi 4% in po mestih 33%. Do l. 1886. se število pismenih ljudi zopet podvoji, tako da je znalo pisati že 7% po deželi, a po mestih 44%.

Po deželi je bilo šolstvo torej zelo zanemarjeno, toda če pa primerjamo žensko in moško šolsko izobrazbo, najdemo že žalostneje razmere, kakor se n. pr. razvidi iz sledeče tabele:

Povprečno: 1880—1890:

	Število moških	od teh pismenih	%	število žensk	od teh pismenih	%
v mestih	201.709	63.197	31.3	201.152	24.154	12.4
po deželi	1.424.328	24.949	6.1	1.045.333	3.136	0.3

Tu se vidi posledica turškega gospodarstva skozi stoletja v Srbiji. Ženska je zatirana in nepriznana ji je pravica, kakršno uživa v družabnem življenju mož. Zato je tudi na 100 pismenih mož v mestu prišlo 39.5 pismenih žensk, na deželi pa na 100 pismenih možkih le 4.5 pismenih kmetic.

V šolskem letu 1904/05. so bile natančno sledeče šolske razmere v Srbiji: Ljudskih šol, tu imenovanih »osnovne šole«, je bilo:

moških	1064
ženskih	172
skupno	1236

od teh šol je bilo:

Sole	mestne	%	vaše	vsega	%
deške	101	9.49	963	90.51	1064
dekliške	71	41.28	101	58.72	172
	172		1064		1236

Temu nasproti je bilo vseh šol v Srbiji l. 1900 le 1101. — v 4 letih se je torej napredovalo za 135 šol. Koliko je bilo po posameznih okrožjih osnovnih (ljudskih šol), se vidi iz sledeče tabele:

Okrožje (Okrug)	deške	dekliške	mestne	vaške	vsega
Belgrad-okolica	83	1	4	80	84
Vaijevo	54	3	7	50	57
Vranja	59	3	8	54	62
Kragujevac	89	8	17	80	97
Krajina	72	50	12	110	122
Kruševac	51	4	9	46	55
Morava	73	7	14	66	80
Niš	61	4	13	52	65
Piot	50	3	6	47	53
Podrinje	86	4	12	78	90
Rudnik	32	1	2	31	33
Smederevo	48	6	7	47	54
Timok	65	31	6	87	93
Toplice	24	2	4	22	26
Užice	36	2	8	30	38
Čačak	39	3	8	34	42
Belgrad-mesto	9	8	17	—	17
Požarevac	136	32	18	150	168
	1064	172	172	1064	1236

V kakšnem stanju so bile šolske zgradbe, se vidi iz naslednje tabele:

Okrožje	Stanje šolskih zgradb v %		
	dobro	priljučno	slabo
Belgrad- okolica	67:86	5:95	26:19
Vaijevo	84:21	10:53	5:26
Vranja	69:35	4:85	25:80
Kragujevac	79:38	9:28	11:34
Krajina	70:49	9:84	19:67
Kruševac	72:72	14:55	12:73
Morava	82:50	10:—	7:50
Niš	61:54	10:77	17:69
Piot	69:81	11:32	18:87
Podrinje	81:11	4:44	14:45
Požarevac	69:05	6:55	24:40
Rudnik	60:61	15:15	24:24
Smederevo	61:11	12:96	25:93
Timok	66:67	10:75	22:58
Toplice	76:92	7:69	15:39
Užice	71:05	18:42	10:53
Čačak	73:81	4:76	21:43
Belgrad- mesto	76:47	7:65	5:88
Povprečno	71:93	9:30	18:77

(Nadaljevanje in konec na 9 strani.)

Štampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij
Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

K 1-20 K 1-20

Sablona s 15 monogrami, primerna za namizno prto, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri
TONI JAGER
Ljubljana, Zidovska ulica št. 5.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalce streh in klepar, vpeljaletc strelovodov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z
asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hantschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.
Hišna in kuhinjska oprava. Poslednjena posoda
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina
modni atelije
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.
Vojaške in uradniške : uniforme :
po meri
v najkrajšem času.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE
PRIMOŽA TRUBARJA
= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =
Vloha 66 cm in širina 55 cm je najljepši obraz vseh slovenskih hite. Ta reprodukcija je spleh naštetih in najdražjih barv in imamo Slovenec.
Cena s pošto kron 3-20
NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 7

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Oddam zaradi pomanjkanja sredstev
dveletno deklico
poštenu rodbini za svojo. Amalija
Polajnar, Glince št. 37, p. Viš.

Dijak želi dobiti primerno
inštrukcije
za spodnjo realko. 2242
Ponudbe pod „ponavljalni izpit/
2243“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Mesečna soba
z dvema posteljami se odda
takoj.
Kje, pove upravništvo »Slov.
Naroda«. 2235

Eder ali dva
vajenca
se sprejmeta za mizarsko obrt pri
Jos. Velkavrh, Krakovska ulica
št. 7, Ljubljana. 2240

2 čedno meblovani sobi
v središču mesta v bližini glavne
pošte, se takoj oddaste.
Vpraša se v upravništvu »Slov.
Naroda«. 2230

Dvokolo
novo 14 dni rabljeno s prostim tekom in
zavoro z najboljšo »Gebirg« guma se pro-
da; po ceni vprašati in na ogled opo-
dan ali ob 7. uri zvečer, »Gostilna št. 6.
Dunajska cesta. 2221

Mesarski učenec
boljših staršev, močan fant, želi pri
kakem boljšem mesarskem mojstru v
mestu vstopiti. 2055
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Prodajalka
vešča papirnate in galanterijske stroke
se takoj sprejme pri
Fr. Iglö, Mestni trg št. 11.
Sprejme se takoj zanesljiva
blagajničarka.

Učenca
sprejme takoj s primerno šolsko
izobrazbo ANTON ADAMIC vele-
zaloga galanterijskega in
modnega blaga v Kranju.
Pogoji po dogovoru! 2186

Čigijenična
manufaktura
Julij Singer
Dunaj 1, Wiesingerstr. 8
Ceniki z zdravniškim
poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v
znamkah. 143

Stenice
bolhe, grile, uši, (hišni
mrčes) se z zalogo vred
iztrebi z „Me-tinkuro“. Cena 2 kron,
3 stek. 5 K, 6 stek. 8 K Mrčesni prašek
k temu 1 K 1/2, 3 kartone 3 1/2. Kémeny
Košice (Kaschau I.) poštni predal
2/2 o, Ogrsko 2215

Proda se 150 kg kmečko-suhoga
prašičevega mesa.
Kje, pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 2188

Učenec
iz boljše rodbine se sprejme v
trgovino z galanterijskimi in
drobnim blagom. 2190
Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

Kupim
hišico
malo, v Ljubljani ali predmestju,
vredno do K 8000.— Ponudbe
takoj s ceno pod „1916/2242“ na
uprav. »Slov. Naroda«. 2242

Kranite podplate
z mojim preparatom, ki varčuje
podplate. Ambo daje vsakemu
podplatu 4 kratno trpežnost.
Ambo prihrani vsaki družini
letno 50—250 kron na podplatih in čevljih.
Cena 1 1/2 krone, 3 steklenice K 4,
6 steklenic 6 K. — Kémeny, Košice
(Kaschau I.) poštni predal 12/1 o,
Ogrsko. 2216

Trgovskega pomočnika
ozir. skladiščnika
in učenca
sprejme takoj trdka
F. TERDINA, Ljubljana,
Stari trg. 2188

500 kron!
Vam plačam, ako moj uni-
čevalec korenin Rila balzam
ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših
kurjih oči, bradavic, obtiščancev.
Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K,
3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5.50. Na
stotine zahvalnih pism in priznanj. Potonog,
rok, pazduhe naglo odpravi ita-prašek.
Cena 1 1/2 krone, 3 škatljice 3 1/2 krone.
Kémeny, — Košice (Kassa) i Postfach
12/224, Ogrsko. 1930

Ženitna ponudba.
Mlad 28 letni trgovec želi v surho
ženitve znanja z 18—24 let staro
gospodično.
Denar postranska stvar. Le resne
ponudbe s sliko, katere se urne. Taj-
nost zadržana. 2209
Ponudbe na upravništvu Slovensk.
pod šifro „Trgovec/2209“

Vino in sadni mošt
od 56 litrov naprej,
suhe hruške
od 5 kg naprej in 2108
novi „Silva“ vrelec
namizno in zdravilno kiselko vodo
razpošilja po povzetju
A. OSET
pošta Guštanj, Koroško.
Posoda se zaračuna po lastni ceni in
se nazaj vzame. Sprejem tudi ste-
klenice v polnitet in pretlačun na
žel. postajo Spodnjidravograd.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštenu povzetju
iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 372

Uradnik
ali kontoristinja
zmožen nemščine in slovenščine,
se sprejme v ljubljanski pisarni
velike zavarovalne družbe.
Lastnoročno pisane ponudbe s
prepisi spričeval pod „št. 75.905“
na upravn. »Slov. Naroda«. 2241

ŽELEZATO VINO S KINO
lekarnarja PICCOLI-ja
v Ljubljani
krepija malokrvne, neravnice
in oslabele osebe
karje pri ališnih
vseh boleznih

1 steklenica 2-40 K
Dve zelo lepi suhi 2 m
dolgi
podboji
iz orekovega lesa, približno
30 m' se poceni oddasta.
Vpraša se v Frančiškanski
ulici št. 8. 2231

Ugodna prilika za knjižnico,
prodajalce knjig in privatnike!
Gerliška knjižarnica ima na prodaj
razno

leposlovne knjige
prvovrstnih slovenskih in drugih
pisateljev. 2258
Prodaja knjig se vrši pri »Zvezi
slov. zadrug« v Ljubljani, Janez
Trdinova ulica 8, proti znatnemu
popustu.

Seydlin

Najbolje za zobe
135

Lasne kite
najboljše kakovosti po 7, 9, 12
in 16 kron; lasne podloge in
mrežice vseh vrst; „Neril“, barva
za lasne in brade od Dr. Brallea
po 2 in 4 K, lasne vode in masti;
Sampoon za umivanje las, šminke
in puder ponikli i. t. d. priporoča
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vsehlepote v vojaške
službovanje je lokalni odprt samo za
prodajo blaga in slove vsaki dan samo
od 9 do 1 1/2 in v nedeljo od 9 do 11
ure dopoldan.

Meblovana soba
s prostim vhom, dobro in zdra-
vo hrano se odda. 2213
Ponudbe pod „Dr. B./2213“ na
upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Pogin za madeže.
Rapid odstrani iz obleke in perila
umazanost, barve, maščobe, tinto in
druge madeže. S tem prihranite mnogo
denarja. Cena 1 1/2, 3 steklenice K 4,
6 steklenic 6 K. — Kémeny, Košice
(Kaschau I.) poštni predal 12/3 o, Ogrsko.

Odda se zastopstvo
čistila za čevlje
že vpeljane znamke proti dobri provi-
ziji kot postranski zaslužek, primerno
špecerijskim potnikom i. t. d.
Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«
pod šifro „Takej 1340/2218“

Absolventinja
trg. točnja, večna knjigovodstva,
meničnega in trgovskega znanstva,
sloven. in nemške korespondence,
strojopisja, ter slov. in nemške ste-
nografije, isto primernega mesta
kot kontoristinja ali pomožna urad-
nica. — Ponudbe pod „Absolventinja/
2210“ na upravništvu »Slov. Naroda«.

VILA
z arondiranim zemljiščem 8 1/2
oralov, v lepi okolici,
je na prodaj.
Vprašanja na upravništvu »Slov.
Naroda« pod „Vila/2229“. 2229

Resna ženitna ponudba.
Gospodična srednjih let, izobra-
žena tudi v gospodinjstvu, želi
znanja v surho poznejše ženitve
z resnim, značajnim, starejšim
gospodom, tudi vdovcem.
Le resne ponudbe pod „Šučaj
sreče/2212“ na upr. »Slov. Naroda«.

Vino belo in rdeče . K 136 — 160
sadni mošt K 52 — 60
50 % slivovka & tropinovec . K 560
namizni kis iz pristnega vina . K 56
po 100 litrov brez posode s na-
plačilom, ostanek po povzetju
prodaja
J. Kravagna v Ptuj.

KAVA!
Ze zmleta, že s sladkorjem in vsemi
primesmi v kockah za 1/2 litra kave,
Ena taka kocka stane samo 24 vin.
500 kron plačam tistemu, kateri more
reči, da ni vredno.
Navodilo za pripravljanje se glasi: 1
tako kocko v pol litru vode 5 minut kuhati,
od ognja vzeti, 2 minuti pokrito pustiti in
najboljša kava je gotova. — Po pošti po-
šiljam najmanj 20 kock, to je 1 kg K 4-80!
! Ovoj se zaračuna po lastni ceni!
Pošilja se proti povzetju. Sprejem pa na-
ročeno blago tudi nazaj, če kateremu ne ugaja.
100 kock 5 kg znižana cena K 22.—
Naročila sprejema in izvršuje razpošiljalnica
Ivan Urek
Ljubljana 5, Mestni trg št. 13,
dverišče, desno. 1956

Vojnopoštne dopisnice.
K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubzenskih
K 5.—; umetniških razglednic K 6 razpošilja
po povzetju 2211
Schleier-Jeva zaloga razglednic
Dunaj XVI/18, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, denar nazaj.

Kontoristinja
z znanjem slovenskega, hrvatskega, nem-
škega in italijanskega jezika, nemške ste-
nografije in strojopisja, isto službo.
Prijazne ponudbe pod „Marjivost/2228“
na upravn. »Slov. Naroda«. 2228

Išče se za 1. avgust
2 sobi s pohištvom
in kuhinjo ali s porabo kuhinje.
Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod „F. A./2143“. 2148

Sprejme se takoj starejša
kuharica
na deželo. 2164
Ponudbe na upravništvu »Slov.
Naroda« pod „kuharica/2164“.

1 ali 2 sobe
meblovane v bližini glavne pošte s
posebnim vhom in električno lučjo
ali če možno z napeljavo tega se išče.
Pismenepoudbe pod „B. T./23/2199“
na upravn. »Slov. Naroda«. 2199

Odda se za avgust lep
LOKAL
pripraven za trgovino, pisarno ali drugo
obrt. — Pojasnila daje upravništvu
»Slovenskega Naroda«. 2207

Trgovski sotrudnik
27 let star, vojašine popolnoma prost, izučen
špecerijske, železninske stroke, ter deželnih
pridelkov, želi svojo doseženo mesto
premeniti. 2171
Cenjeni dopisi pod „Trg. sotrudnik/2171“,
na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Zelo dober
sadni mošt
oddaja:
Franc Matheis
Eggenberg pri Gradcu.

Trgovskega
sotrudnika
in
sotrudnico
sprejme takoj trdka: 2187
And. Elsbacher,
v Laškem trgu, Spod. Štajersko.

Lepo posestvo
obstoječe iz velikih in dobro no-
sečih vinogradov in sadonosnikov
travnikov, njiv, z gozdom, zidano
hišo in gospodarskim poslopjem,
eno uro od železniške postaje
oddaljeno, je za 64000 K iz proste
roke prodati. Vpraša se pri
lastniku **KAROLU GREGORIČU** v
Sremljah pri Brežicah ob Savi,
Spodnje Štajersko. 2138

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:
K 202,841.494.—.

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. junija 1916:
K 119,818.048.—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni Marjiti trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Askurazni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim ob-
strovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v banke stroke spadajočih transakcijah vsakdanje brezplačno.

Najboljše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje ku-
ponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Kajenodaja varnih predalov samostojno (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin,
dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opremljenost s hr. razn. letarstvijske revizije izre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko.

Državljani: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil. 41

Nadaljevanje in konec.

	✓ valiki leti	%	✓ dokl. leti	%	✓ meseč. letih	%	✓ valiki letih	%	vsota	%
učitelji	1383	60:50	2	0:09	304	13:30	1081	47:29	1385	60:59
učiteljice	558	24:41	343	15:—	300	13:12	601	26:29	901	39:41
Skupno	1941	84:91	345	15:09	604	26:42	1682	73:58	2286	100:—

Dovršili so :	učitelji	%	učiteljice	%	skupno	%
univerzo	2	0.14	2	0.22	4	0.17
nekaj univerze	9	0.65	2	0.22	11	0.48
kmetijsko šolo (višjo)	4	0.29	—	—	4	0.17
učiteljsiše	1081	78.05	84	9.32	1165	50.96
nekaj učiteljsiše	26	1.88	1	0.12	27	1.18
bogoslovje	205	14.80	—	—	205	8.97
nekaj bogoslovja	8	0.58	—	—	8	0.35
višjo gimnazijo	23	1.66	15	1.66	38	1.66
nekaj viš. gimnazije	3	0.22	2	0.22	5	0.22
nižjo gimnazijo	22	1.59	16	1.78	38	1.66
realno	2	0.14	—	—	5	0.09
višjo deklisko solo	—	—	769	85.35	769	33.64
nekaj viš. dekl. šole	—	—	19	1.11	10	0.45
	1385		901		2286	

	učitelji	%	učiteljice	%	skupaj	%
odličen uspeh	644	50.30	417	48.77	1061	49.74
povoljen	611	47.82	430	50.29	1071	48.81
nepovoljen uspeh	23	1.79	9	0.94	3	1.45
vsega:	1278		855		2135	

Učiteljice	v deški šoli		v dekliški šoli	
	število	%	število	%
z odličnim uspehom	230	43,15	187	58,08
z povojnim ..	298	55,91	132	40,00
z nepovojnim ..	5	0,94	3	0,93

Od dinara	Število učiteljev	%
3600	1	0·04
3300	9	0·39
3240	2	0·09
3000	32	1·39
2550	77	3·42
2200	18	0·79
2100	93	4·07
1900	57	2·50
1850	1	0·04
1800	1	0·04
1750	2	0·09
1700	207	9·06
1650	1	0·04
1600*	87	3·80
1550	4	0·17
1500	6	0·26
1350	338	14·79
1300	226	9·98
1250	1	0·04
1200	1	0·04
1150	1	0·04
1050	413	18·07
1000	1	0·04
800	392	17·14
600	315	13·77
Vsega . . .	2286	100—

	v mestu	po doteči	skupno	%
z 1 oddel.	466	330	796	34,82
z 2 "	106	702	808	35,35
s 3 "	12	127	139	6,08
s 4 "	10	523	543	23,75
Vsega	604	1682	2286	100,--

%	učiteljice	%	skupno	%
0-14	2	0.22	4	0.17
0-65	2	0.22	11	0.48
0-29	—	—	4	0.17
8-05	84	9.32	1165	50.96
1.88	1	0.12	27	1.18
4-80	—	—	205	8.97
0-58	—	—	8	0.35
1-66	15	1.66	38	1.66
0-22	2	0.22	5	0.22
1-59	16	1.78	38	1.66
0-14	—	—	5	0.09
—	769	85.35	769	33.64
—	19	1.11	10	0.45
	901		2286	

starosti od — do	učetaji	v %	učetajice	v %	skupaj	v %
20 let	44	3·18	32	3·55	76	3·32
1.—25. leta	241	17·41	234	25·97	475	20·78
6.—30. "	243	17·55	322	35·74	565	24·72
1.—35. "	355	25·63	194	21·53	549	24·02
5.—40. "	273	19·71	80	8·88	353	15·44
1.—45. "	86	6·21	24	2·67	110	4·81
5.—50. "	92	6·64	11	1·22	103	4·51
1.—55. "	33	2·38	3	0·33	36	1·57
5.—60. "	15	1·08	1	0·11	16	0·70
ves 60. leto	3	0·21	—	—	3	0·13
skupaj	1385		901		2286	

Ki so služili:	Učitalji	Učiteljice	skupaj
do 5 let	396	142	538
6—10 "	184	335	519
11—15 "	460	233	693
16—20 "	164	141	305
21—25 "	95	35	130
26—30 "	48	12	60
31—35 "	27	3	30
čez 35 "	11	6	11
skupaj	1385	901	2286

Učenci	v deški šoli	v dekliški šoli	skupno	v mestni šoli	po deželi	skupno
dečki	98.685	428	99.113	21.207	77.816	99.113
deklice	9.734	18.717	28.451	13.502	14.949	28.451
Skupno	108.419	19.145	127.564	34.799	92.745	127.564

Leto	Število sol	Pri- rastek	Ena sola prilna na		Užititelji	Uči- teljice	Skupne	Izdatki za ljud. zdravstvo						Od skup. izdatka je prišlo dinara na				
			k m ²	prebival.				na 100 sol	na 1 učitelja	na 1 prebival.	učencev	učenk	skupno	na 1 solo	na 1 učit.	Izdatki po celih Srbiji	1 solo	1 učenca
1855	274	47	137	3589	294	12	306	112	3214	9.024	692	9.716	35·5	31·8	—	neznano		
1865	321	213	117	3789	354	45	399	124	3048	12.617	2.032	14.649	45·6	36·7	dinara	,		
1875	534	31	70	2535	587	87	667	125	2030	20.287	2.951	23.238	43·5	34·8	970.153'80	2372	41·75	0·72
1885	565		86	3365	780	145	925	164	2087	35.767	5.936	41.703	73·8	44·8	1.649.162'38	2919	39·55	0·85
1895	977	412	49	2369	1554	262	1816	186	1274	63.924	9.598	73.522	75·3	40·5	3.199.356'70	3275	43·52	1·38
1905	1236	259	39	2175	1941	345	2286	185	1176	94.385	15.469	109.854	88·9	48·1	4.225.615'—	3419	38·47	1·57

»Times« popisuje, kako se obnaša na Angleškem institucija vojaških kuharic: V Londonu je vojni kuhinjski oddelek ženske legije. Če pride v petek pismo: Potrebujemo osobja za vojne kuhinje, ki mora od ponedeljka naprej prehranjevati 1200 vojakov, je v 12 urah na potu 24 izšolanih kuharic, ki toliko da pridejo na svoje torišče, že zavijajo rokave in začnejo delati. V ponedeljek zjutraj je za časa pripravljeno kosilo za 1200 mož. Doslej je delokrog vojaških kuharic omejen, ker ni mogoče zmeraj namestiti ženv bojnem taboru, kje so šotori in kolibe. Le tam, kjer so barake, so se namestile kuharice in sicer z velikim uspehom. Stari vojak - kuhar je bil zmeraj v nesrečnem položaju, zakaj moral je biti v eni sobi kuhar in vojak. Ko je ravno kuhl krompir ali pekel meso, je moral na dano povelje vse vkup pustiti in odrinuti. Delal je, kolikor je mogel, ali žal, da ni mogel vsemu kaj. Zakaj ti dve duši sta živeli v enih prsih in sta napravili iz njega nesrečno dvobitnost. Zaradi vrste in množine obeda se splošno nikoli ne toži. Ali da bi se moglo nuditi v okusnejši napravi, v tem so že vsi ene misli. In ravno v tem oziru se žene odlikujejo. Same priznavajo, da ne morejo kuhati ceneje nego njih moški predniki, ali trudijo se, da kuhajo bolje in okusneje in skrbre za večjo menjavo, kar ni mogoče podcenjevati. Vojaki kuharji v prejšnjih časih so bili pravi ptičji selivci. Toliko da so se v enem kraju malo privadili, so bili že premeščeni drugam. Kuharice so pa stalne, kar je tudi veliko vredno. In potem: za vsako kuharico dobi armada na bojišču enega bojevnika več. Tudi to je važno. Po mestih vojaških kuharic je tako povpraševanje, da ima posredovalnica zmeraj cel seznam prosilk. Vsaka žena nastopi izprva štritedensko preizkušnjo, ali le malokatera je bila, ki se ni obnesla in ni bila sprejeta. Tam, kjer armada še nima kuharic in niso razmere v kuhinjah dobre, tja pošljejo kuharice - učiteljce, ki pomagajo vojakom - kuharjem z nasveti in navodili. Ume se, da morajo pri tem žene jako diplomatično in taktno postopati, da ne žalijo kuharske umetnosti in spretnosti svojih tovarišev, ali redkokdaj se dogaja, da bi se kuharji ne dali poučiti, ampak ravno narobe, večina vojakov - kuharjev vidi tako rada take obiske. Na Francoskem so razmere ravno take kakor na Angleškem, samo bolj brigati se morajo, da se ne bi nič pripetilo. Če so žene v stanu doma v taboru kuhati za 5000 vojakov, se ravno tako dobro obnašajo tudi v vojnih kuhinjah na francoskem bojišču. In to naposled ne bo dolgo trajalo, in lačno krdelo bo po napornem pohodu lahko mirno sedlo za mizo brez strahu, da plavajo v čajni kolobarčki čebule in da je meso pomešano z ogeljem.

Turški vladarji so napram turcem, ki prihajajo v Carigrad, zelo gostoljubni in jim dovoljujejo, da s ogledajo znamenitosti, ki ostajajo v drugih prestolnicah skrite posetnikom. Vkljub temu pa je bilo ob Zlatem rogu vedno raznih delov sultanskih dvorcev, ki niso bili nikdar dostopni tujcem, izvzemši kronan glave. Pri tem se ne sme misliti ravno na harem, ki mora že iz verskih vzrokov ostati zaprt očem tujih moških. So še drugi prostori sultanove rezidence, katere je doslej videl le malo kateri drug človek kot om dvorni uradnik, ki mu je poverjeno nadzorstvo teh prostorov. Semka napzda predvsem sultanova zakladnica, ki je bila za časa sultana Abdul Hamida II. odprta le maloštevilnim privilegiramcem. Sedanji sultan Mohamed V. je odprl tudi zakladnico posetnikom, seveda ne vsem, temveč samo onim, ki prinesejo cesarskemu privatnemu tajniku priporočilo svojega veleposlaništva ali posla ništva. Takega priporočila pa ni težko dobiti. Tako je torej sedaj mogoče ogledati sultanovo zakladnico brez velikih težav. Zakladnica ima po vsej pravici to ime, kajti v njej se nahajajo res vsi zakladi iz tisoč in ene noči, namreč brezštevilni diamanti, rubini, smaragdi, tirkizi in topazi, dragoceni kamni, sami ali v posebnih shrambah ali pa v umetnem okovu, za okras bodal, mečev in sabelj, z dragimi kamni posute krone, vaze iz zlata, jaspisa in oniksa, ustniki za čibuk najdragocenejšega dela. V zakladnici se nahaja tudi turško prestolno nebo, okrašeno z velikanskim smaragdnom, in poleg njega prestol nekega starega perzijskega šaha, pravo mojstrsko mozaično delo iz biserov, smaragdov in rubinov. Med vsemi temi znamenitostmi je videti celo vrsto fantastičnih postav iz voska, ki kažejo vse sultane od Osmanovih časov, v bogatih oblekah in z dragocenim, z dragimi kamni ozlaščenim orožjem, kakor so je nosili v življenju. V majhni sobi, v katero pa razun vladajočega sultana ne sme stopiti nihče, se mora skozi okno videti sveti prorokov plašč, meči proroka Mohameda in prvih kalifov ter v čisto zlato okovana roka Janeza Krstnika, ki je krstila v Jordanu Odrešenika. Končno se nahaja v sultanovi zakladnici tudi krsta Aleksandra Velikega. Veliko učnjakov je sicer izpodbijalo trditev, da bi v resnici ležalo truplo Aleksandra Velikega v tej krsti, toda da je bila napravljena zanj, je gotova stvar. Našel jo je kalif Omar I. v Aleksandriji, kjer je bil pokopan Aleksander Veliki. Dal jo je najprej prepejati v Arabijo in pozneje so jo turški sultani dali odpraviti v Carigrad. Turški vladarji so zelo ponosni, da hranijo v svoji prestolnici zemске ostanke največjega osvajevalca.

Spominjajte se ob godovih in rojstvenih dneh vojaških potreb!

V šoli	dečkov	deklic	skupaj
deški	44-72	3-91	48-63
dekliški	1-12	43-72	44-84
mestni	30-44	18-42	48-86
po deželi	40-90	6-86	47-76
Splošno	38-14	9-91	48-06

Videli smo sedaj, da se je srbsko šolstvo razvilo v dobi sto let od 1804. do 1904. Da ima čitatelj natisnjeno sliko pred očmi, sem sestavil še pregledno tabelo za zadnje polstoletje, namreč od l. 1855. do 1905.

Izplakovanje vratu s Fellerjevim bolečine tolažečim, razkrajajočim rastlinskim esenčnim fluidom z 77.

ELSA-FLUID

olajša
dihanje.

12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elizatrč št. 238 (Hrvařko). Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Proti 9
zohobolu in gnjilobi zob
izberno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom K 120.
Po pošti se pošilja najmanj 2 steklenici

Deželna lekarna Milana Lenusteka
v Ljubljani, Realslava cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jabločnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolnišniških blagajen izd. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melinske-ustne in zobne vode.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosím vjidno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melinske-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrdja dlesno in od-
stranjuje neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. poštemšta

Na prodaj se pod jako ugodnimi pogoji

tri hiše

na Glincih pri Ljubljani št. 65, 66, 67. — Pojasnila daje: Josip Turk, Ljubljana, Radečkova c. 3.

Pri gradnji tovarne v Tesliću (Bosna) se sprejme

20 do 25 dobrih zidarjev

proti plači 80 do 100 vinarjev na uro, dela 10 do 11 ur dnevno. — Zidarji preko 40 let idejo lahko na nabor, oni mlajši, ki so tudi potrjeni v vojaščino, so tu oproščeni vojaštva za dobo dela. Delo bo trajalo do božiča. — Pismene ponudbe na:

Stavbno podjetje 2079
Adam Till, Teslić, Bosna.

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja večje posestvo.

Isto leži v litljskem okraju ter obstoji iz hiše z več gospodarskimi poslopji in okroglo 60 oralov sveta.

Pojasnila daje Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Za poletno sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

309

v konfekciji za dame in deklice.

Geniki zastonj in franko

Gospodična

zmožna popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi vseh pisarniških del, šteli primerno službo. Brez tudi kot predavateljica. 2204

Naslov pove uravništvu „Sloven. Naroda.“

Šartljeva moka „Hasin“.

Po velikem trudu se mi je posrečilo doseči zopet večjo množino

šartljeve moke „Hasin“

ter s tem obveščam vse svoje cenjenarčnike, da se bližajo prazniki in naj nobeden ne odlašaj z naročili na zadnje čini, ker jaz moram vse naročila izvrševati po vrsti.

Kakor gotovo vsakemu znano, 1 zav. rabite za 1 šartelj ne da porabite kaj sladkorja, kvasa itd. 1955

Po pošti se pošilja kakor dosedaj najmanj 3 zav. po povzetju. 1 zavitek stane K 1.50, 50 zavitev naročilo po K 1.40. Na tisoče priporočilnih pisem na razpolago vsakemu. Toraj prosim takojšnji naročil, dokler še kaj zaloge. Razpošiljalnica IVAN UREK, Ljubljana 5, Mostni trg 13, dvorišče, desno.

Kontoristinji

zmožni slovenske in nemške stenografije in strojepisa, se z dobro plačo 2140 takoj sprejme.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati pod „Prihodnost/2140“ na upr. „Slov. Naroda.“

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavice, modne blage za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurške predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdolovanje preoblečenih gumbov.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

„Izposojevanje ob mrtniških odrih drevesne svetilice, kakor tudi najljubše dekorativne svetilice za dvorane in balkone.“
Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjavi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.
Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

Gonoktein.

Najnovejšo izkušeno sredstvo proti akutnemu kroničnemu kapavcu (triperju), belemu toku, cystitidi, črevesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.

Brez vbrizgavanja. O Gonokteinu piše: „Casopis čeških zdravnikov leta 1912. številka 14.“

Eno izmed mnogih sredstev, ki ga lahko toplo priporočamo v resnični praksi je takozvani Gonoktein. Spaja v sebi vsa dobra svojstva in prekaša vsa druga sredstva. 2130

Gonoktein ovira s svojim baktericidnim delovanjem nadaljevanje vnetnega procesa v zadnjem delu sečne cevi, kakor tudi pojave komplikacij. V slučajih, ki smo jih mi imeli, preiskovali smo tudi vodo, ter nismo opazili niti najmanjših sledov draženja ledvic, a bolniki se nikoli niso pritoževali, da jih boli na lumbalni strani.

Dobro spričevalo temu antigonokliku daje tudi okolnost, da so bolniki, opazivši, kako je sobolnikom odleglo, sami zahtevali, da dobe ta preparat.

Zahtevajte literaturo in prospekt. Dobi se v vseh večjih lekarnah.

Skatljica K 6—.

Ljubljana: Lekarna „Trakosny“.

Zagreb: Lekarna „Salvator“ S. Mittelbach, Jelačićev trg.

Proizvaja: Farmakološko-kemični laboratorij „NERA“ Praga-Vrbovice 552.

Režiser: vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

— Kneza Auerperga rednoakt. termalne toplice —

Toplice na Kranjskem

Sezija: 1. maja — 1. oktobra.

Termalni basini, termalne separatne kopelji, lužne kopelji, Indikacija: Revmatični protin, nevralgija, (Ischias), ekssudacija, posledice ranitve in zlomljenih kosti. Prospekti daje gratis ravnateljstvo.

Naznanilo.

Na o. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se v prihodnjem šolskem letu 1916/17 otvori pouk najbrže samo na oddelkih:

- Strekovna šola za lesno in kameneno kiparstvo;
- Ženska obrtna šola s strokovnimi šolami za perilo, za obleke in za voženje;
- Javna risarska in modelirska šola.

Za vsprejem v oddelka a) in b) se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola. — V oddelku c) je vstop splošen, osobito pa obrtnikom, dovoljen.

Pričetek pouka na ostalih oddelkih (mojstvske šole za mehanično-tehnične obrte in za elektrotehniko, stavbno-obrtna šola, mojstvska šola za mizarje, specialni kurzi) je še negotov in bodo pozneje objavljeni.

V Ljubljani, 15. julija 1916.

2225

G. kr. ravnateljstvo.

TEKSTIL

nove močne papirnate vrvico

so najtrdnjše vrvico. Zlasti prikladne za vezavo poštnih zavitev.

Vezi za vreče
vezi za snope
za na roko in stroj
vezi za trte

kot vrvi za povezavo zavojev in konopci za obežanje perila in v podobne svrhe. Zahtevajte takoj vzorce in cenik št. 51.

Ogrska akc. družba za tekstilno industrijo

Ungarische Textilindustrie Akt.-Ges.

Rózsáhegy, Fonógyár.

Resni zastopniki se iščejo.

2233

V naročbo priporočamo prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

šteje med svojimi sodelavci naše najboljše pripovednike, pesnike in kritike;

„Ljubljanski zvon“

poroča nepristransko o vseh važnejših slovenskih in slovanskih književnih novostih;

„Ljubljanski zvon“

si je tekom svojega 33 letnega izhajanja pridobil v našem slovstvu odlično mesto.

Naroča se:

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dolžniška glavica 8.000.000 kron.“

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na točki račun in jih obrestuje po 4 1/2 % čistih. 2 % rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Nabavila vojnih vstojem v vseh državah, izvršuje tisočletno in nakupnino.

PEGE rdečnana obraba in rdečnina, ogreji, pri-
ščel, gube in ohlapna koža vse napake
polni odpravi z jam. staroprelekušana

dr. A. Rixa pasta Pompadour.

Popolnoma neškodljivo. Polzkušnja K 1—, veliki lonček K 3-30. Dr. A.
Rixa biserno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, ste-
klenica K 3-30. Diskretno razpošilja Dr. A. Rix, kemi. labor. Dunaj IX., Lohrer-
gasse 6/E. Zaloga v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«.

Prodajalci koles in mehaniki!

zahtevajte moj en gros cenik za leto 1916 o
kolesih, pnevmatikah in drugih kolesnih po-
trebščinah. Soliden in najcenejši nakup. Slovenska
korespondenca.

Tovarniška zaloga koles in vseh strojev ter izvozna trgovina.

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/III
oddelek II. 778

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pismen
na ogled.

Bužne, lepe prsi
dobite ob rabi med. 2133

dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi
se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo
lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Polzkušna pušica K 3-30, velika pušica, za-
dostna za uspeh K 8-80. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Lohrerergasse 6 E.
Zaloga v Ljubljani: drogeriji Kano in »Adrija«.

:: **Najnovejša izbira** ::
umetniških in drugih

razglednic
pismenega papirja
in vseh pisarniških
in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA
Ljubljana Prešernova ulica šte. 7.

Preporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
Plašče, jope
Zalno — domače obleke
Perilo, čepice, športne
klobuke in steznike.

BLUZE **KRILA**
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za nevestjenke.
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Svoje častite odjemalce

všudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik
puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

Največja zaloga avtomobilov do najnižjih
otročkih vozičkov
in navadne do najkrajše

žimo.
M. Pakić
v Ljubljani.
Izposoja avtomobilov in
potenje s povzemanjem.

Franc Furlan
naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 125

šimbrožev trg šte. 9.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

**steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.**

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.

Barvo barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

NAJBOLJŠE PERILO

lastni izdelek.

C. J. HAMANN Meslini trg 8.

Stubličke Toplice zdravijo revmati-
zem, protin, ischias,
živčne in ženske
bolezni. 1046

biser hrvaških zdravilišč

Termalne in burske kopeli, masaža. Najradikalnejši vrelci hrvaške.
Vsa oskrba od 8 ur na dan.
Prospecte daje upraviteljstvo zdravilišča.

Ljubljana **Frid. Polheimer** Ljubljana
Gradišče št. 4 prvevrstni modni salon Gradišče št. 4

Mer mi je ravno kar dospela večja množina mo-
zemskega in tujskega modnega sukna za obleke, površ-
nike, najfinije modne hlače, kakor tudi sukna za damške
kostume, št. devoli spodaj podpisana turška cenj. odjemalce
všudno vabiti na ogled svoje zaloge. — Garantirano za
najfinije solidno in elegantno izdelovanje.

Z velespoštovanjem

2191 **Frid. Polheimer,**
Gradišče št. 4.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in edini zaprise-
ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15.
858 (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica
klavirjev in harmonijev
na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga
glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösen-
dorfer, Höhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder
Stingl, Rud. Stelzhammer, Czupka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh
modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z
angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno
obvezna garancija. Najemnine najnižje. Zamena naj-
ugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno.
Ker imam zgoraj navedene prve fabrike **izključno le-
jaz** za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsi-
fikativ in navideznega „pofelna“ pri kričalcih, ki se
drzno govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni
jeden pomembnega fabrikata v zalogi.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 128

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
klimati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 3.
Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog K 48,500.000—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice.
Poseja na zemljiščih in posejpa na Kranjskem proti 5 %
izven Kranjske pa proti 5 1/4 % obrestim in proti najmanj
1 % obrestem 1/4 % odplačevanja na dolg.

Stanje denarnih vlog je značilo **K 102,116.219.39.**
koncem meseca majaGlavnica **K 40,000.000.—.**

Češka industrijalna banka

podružnica v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 9.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vloge na knjižico in na tekoči račun.

Kredite za aprovizacijske nakupe in financiranje vojaških dobav.

Sobna oprava

dobra, čista, se da za dalj časa v
najem samo zasebni stranki.Kje, pove upravništvo »Slov.
Naroda«, 2192

Modistinja

Inteligentna samostojna moč se
sprejme.Pismene ponudbe na upravn. Sloven
Naroda pod »modistinja/2202«

Krasne umetniške in vojne razglednice

na drobno in debelo

M. Tičar, Ljubljana

I. specialna trgovina in založba razglednic
na Kranjskem.

625

Selenburgova ulica 1
nasproti kazine.

Sv. Petra cesta 26.

Za trgovce priznane največja in najcenejša izbira:

Vojaške narodne pesmi

za štiri glasove. Izdajatelj 1275

Fran Marolt, učitelj, Ljubljana.

Vezane K 1-50, v platnu K 1-80.

Naroča se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Spretnega 2173

kovaškega pomočnika

sprejme takoj

Valent. Urbančič, kovaški mojster
Ljubljana, Dolenjska cesta 1.

KOKS

1952

prvovrsten, gornješlezjskega izvora dobavlja

F. & A. UHER

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4

Prodajalka

vešča specerijske stroke deloma nemščine
ter tudi šivanja želi vstopiti za avgust v
kako specerijsko trgovino v Ljubljani ali v
okolici. Vso oskrbo želi imeti v hiši.Naslov pove upravništvo »Slov. Na-
roda« pod »št. 2196«.

učenec

s 1 1/2 letno prakso, ki je moral preki-
niti zaradi vojnih razmer, želi nade-
ljevati učno dobo v mešani ali
specerijski trgovini v Ljubljani ali na
deželi. Vstop takoj. 2198

Vprašanja na upravn. »Slov. Naroda«.

parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Burška ulica 46.

se priporoča. Najnižje cene.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL

črkostlikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela »Union«.Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Pfaff brzošivalne stroje

v navadnih in najfinjših opremah
z 10 letno pismeno garancijo
kakor tudi najbolj priljubljena

Puch vozna kolesa

priporoča trdka

IGN. VOK,

Specijalna trgovina šivalnih strojev in koles ter vseh posameznih delov itd.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7, Ljubljana.

Sprejemem zastopnika ali zastopnico.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhih vencev.Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.Naslov za brzojavi:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

G. F. Jurásek :

uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica
glasovirjev, pianin in harmonijev.

2073 Ugodna zamena in 10 letno jamstvo.

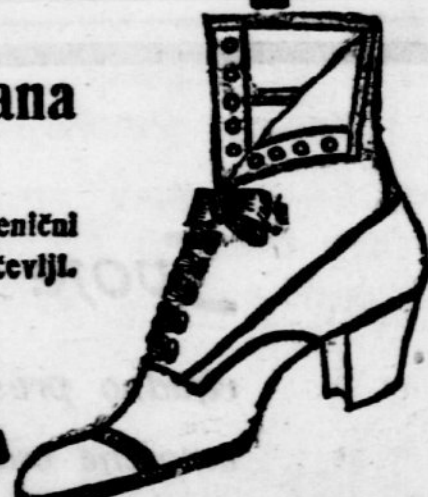
Specialni zavod za uglaševanje ter popra-
vila vseh glasbil.
Uglaševalec v »Glasbeni matiči« ter v vseh
slovenskih zavodih.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priljubljeni, lični in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 900.000.

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.